

Olecsó pipere cikkek.

- 1 szines perkaill gallér 6 kr.
- 1 pár perkaill kézelő 12 kr.
- 1 himzett álló gallér 12 kr.

Kézelő és gallér 40 kr., 50 kr., 75 kr., 1 forintig.
 Jabots és moll-csokor 40 kr., 60 kr., 1 forintig.
 Stuard gallérok 60 kr., 1 ft., 1 ft. 50 kr.
 Selyem cravattok 15 kr., 20 kr., darabja
 Pongyola főkötők 75 kr., 1 ft., 1 ft. 75 kr. és a legfinomabb
 fehérneműk minden áron. 633 (1-6)

TÜRSCH F.-nél
 Pesten, váci-utca, 19-dik szám alatt.

Bécs, Bognergasse Nr. 1. Pest, váci-utca 21. sz.

Megnyitási hirdetés.

Buzditva ama szép eredmény által, melyet az 1857. év óta Bécsben fennálló s kitünőnek ismert,

„zur Stadt Wien“

czimzett női divat-terem három évi birtoklása alatt tapasztaltam, szükségesnek látom itt Pesten is egy fiók divat-terem nyitását a

váci-utca 21-dik szám alatt, az 1-ső emeleten,

a Kristóf-tér szögletén.

Követve eddigi elveimet a divat-készítmények, a legfinomabb izlés kifejtése s a legszolidabb szolgálat terén, oly vevő-kört reménylek nyerhetni, melyet részemre megtartani, legbuzgóbb törekvésem leendő. Különös figyelmet fordítok a kiházasítási kellékek átvételére, mérsékelt árakon, noha helyiségemben mindennemű divatcikkek csak a legfinomabb nemből készíttetnek.

Remélve, hogy a t. cz. közönség számos látogatása leendő osztály-részem, mély tisztelettel maradtam

639 (1)

Wiener József.

A terem folyó évi október 7-én nyitattik meg.

Heckenast Gusztav könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.), megjelentek és minden hiteltel könyvkereskedésben kaphatók:

OKMÁNYTÁR

Magyarország függetlenségi harczának történetéhez 1848—1849.

Közi

PAP DÉNES.

Első kötet.

(Kétszázhuszonhét okmánnyal.)
 N. 8-rét (424 lap) füzve 3 ft.

Második kötet.

(Háromszázötvenhat okmánnyal.)
 (8-rét 464 l.), füzve 3 ft. 60 kr.

Csak alapos gyógyítás biztosít utóbjak ellen.

Titkos

betegségeket

s tehetetlenséget

(főri gyengőség.)

katonai és polgári kórházakban sikerrel használt egyszerű módszerrel bámulatos gyorsan és alaposan (az ujjonnan keletkezett 48 óra alatt) gyógyítja **Weiss J.** gyak. orvos és szülész, az itteni cs. kir. garnison főkórházban kiszolgált osztályorvos, minden alkalomatossággal egy a titoktartás, mint a gyógykezeléshez jól beosztott rendelőtársában Pest, kis mező-utca 33. sz. 1. emelet. (a „Terézváros“ czimzett gyógytár szomszédságában), bemenet a lépcsőn, naponta reggel 7 óráig 10-ig és délután 4-4 óráig.

Férjak és hölgyek részére külön bemenet és külön várószoba.

Díjjal ellátott levelekre leggyorsabban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik.

597 (8-12)

MOLL SEIDLITZ PORA

MOLL A. védjegye

Központi szállítási rakhely a „golyához“ czimzett gyógyszer-tár Bécsben.

ÓVAS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adatnak el, melyek saját utasítványaimmal szórul szóra azonosak és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így káulakura néve gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők, — mindfogyva azon észrevétellel övök mindenkit ezen hamisítványok megvételel: hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes katulyát, valamint az adagok papírjai hivatalosan leteteményezett védmárkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katulyának 1 ft. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi-szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy császári birodalom minden részéből került s kezeinknél levő hálaíratok a legreálisabban tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztéshányat és gyomorhényel; továbbá: gör-csök, vese- és ideges bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta fájásnál, vertódulásnál, csuzos fogfájásnál, végül hysteriára, bukóra és huzamos hányásra hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmazhatók, s a legtartósabb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegekről, kik miután nálok minden, gyakran allopathikus és hydropathikus gyógymód eredménytelenül kimerítették, az egyszerű házi-szerek alkalmazását eredményezték. — Ez elismerőiratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezei gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egyének is képviselők, kiknek ezelőtt még a legkiválóbb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használatát által állított helyre.

A főraktár létezik:

PESTEN TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik szám alatt.

UHL JÓZSEF ur kereskedésében, granátos-utczában.

Ezen czégek alatt szintén megrendelhető:

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsirolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és crinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legbiztosabb és leghatásosabb májhalzsirolaj a Dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúz, idült hörkítés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztatik.

MOLL A., „zum Storch“ Tuchlauben.

503 (18-50)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztav. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Kollarits József és Fiai

„YPSILANTHOZ“

czimzett legelő

vászonruha gyári raktárban

váci-utczában Pesten,

kaphatók a legolcsóbb árakon a legnagyobb választékban

mindennemű kész fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára.

Férfi-íngek, rumburgi, irlandi vagy hollandi vászomból, darabja 2 ft. 50 kr., 3 ft. 50 kr., 4 ft. 50 kr., 5 ft. 50 kr., 6 ft. 50 kr., 7 ft. 50 kr., 8 ft. 50 kr., 12 ft. 50 kr.

Férfi színes íngek, 1 ft. 50 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft.

Férfi pamut madapolan íngek, 1 ft. 50 kr., 1 ft. 75 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.

Férfi-gatyák, magyar, félmagyar és francia mintában, félvászonból 1 ft. 10 kr., 1 ft. 50 kr., 1 ft. 55 kr., 1 ft. 60 kr., valódi vászomból 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr.

Férfi gallérok, kézelők, divatos nyakkötők, harisnyák és minden fajú vászon és batizst zsebkendők és esernyők.

Hölgy vászon íngek, sima 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 5 ft. himzett 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5-14 ftig, a legújabb francia mintában 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft.

Hölgy francia derék-fűző, 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.

Hölgy perkal-corsettek, 1 ft. 85 kr., 2 ft. 20 kr., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 2 ft. 75 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 12 ft.

Hölgy alszocsonnyak, krinolinok, lőszocsonnyak hölgy alsónadrágok, perkaill, esikos és piquet barchetból, hálókötők, harisnyák s mindenfajú zsebkendők, szintegy gypaju szövött alsómellény s nadrágok és harisnyák, urak s hölgyek számára.

Fü vászon íngek, 2 évesnek 1 ft. 80 kr., 2 ft., 4 évesnek 1 ft. 90 kr., 2 ft., 10 kr., 6 évesnek 2 ft. 10 kr., 2 ft. 40 kr., 8 évesnek 2 ft. 20 kr., 2 ft. 45 kr., 10 évesnek 2 ft. 30 kr., 2 ft. 65 kr., 12 évesnek 2 ft. 40 kr., 2 ft. 90 kr., 3 ft. 50 kr., 14 évesnek 2 ft. 65 kr., 3 ft. 15 kr., 4 ft., 16 évesnek 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr. Finom színes és fehér madapolan íngek minden nagyságra és árban.

Leány íngek, sima s himzett, leány corsettek, nadrágok, alszocsonnyak és harisnyák. Továbbá ajánljuk legnagyobb vászon-raktárunkat rumburgi, hollandi és irlandi vászont, végét 27, 28, 30, 32, 35, 40, 50-120 ftig, creas vászont 12 ft., 12 ft. 50 kr., 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 25 ft. 605 (4-9)

Vászon törölközők, kötege 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft. 12-20 forintig.

Színes ágyl kanavászon, vége 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13-16 ftig.

Asztalkendők, kötege 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 7 ft. 50 kr., 8-12 ft.

Abroszok és asztali terítékek, 6, 8, 10, 12 és 24 személyre.

Nagy választékban függönyök, ág- és asztal-terítők, kavés abroszok, s csemege kendők.

Menyasszonyi készletekkel kész fehérnemű és vászonárakban a legnagyobb választékban szolgálhatunk.

Nagy árjegyzékünket kívánságra bérmentesen beküldjük.

Rendelések még a levél érkezete napján legjobban eszközölhetnek, s a csomagolást nem számítjuk.

42-ik szám. Tizenhatodik évfolyam.

Pest, október 17-én 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
 Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyezer használt petit sor vagy annak helye egyszeri ígdtásként 10 krba, háromszori vagy többszöri ígdtásként csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket előfog Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Hasanenlein és Vogler Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígdtás után 30 krajczár.

Than Mór.

Meg vagyunk győződve, hogy nincs szükség az életrajzot azzal kezdeni, miszerint: Than Mórban egy kitünő művészt ismertettünk meg. Neve és művei egyaránt ismertek. Nevével sokszor találkozunk a közönség a hírlapokban, s műveit ott látja nagy számmal a muzeumban, redoutban, tehát ép azon két helyen, melyeket minden Pestre ránduló meglátogat. Ezenkívül körrajzokban is majd minden szobát díszítenek műveinek másolatai.

mig aztán lehetségessé vált, hogy egy-egy történelmi műhöz kezdjen. A megrendelt arczképek egész sokasága áll ezek közt. A művészek sokszor kellett mesteremberré lenni, hogy aztán legyen egy napja, melyen becsavágyának rendezhessen egy kis ünnepet.

Midőn Than Róma festészeti kincseit tanulmányozta, ott találkozott a híres Corneliusal. A nagy művész fölismerete csakhamar a tehetséget, s midőn látta, hogy kisebbszert munkával foglalkozik, meglehetősen kiméletlenséggel róttá meg, pénzkereséssel vádolva

borban volt, de rongált egészsége miatt mint harcros nem vehetett részt; hanem szorgalmas vázlatokat rajzolt a hadjáratról. Ez érdekes és történelmi hűség szempontjából igen fontos vázlatokat a bécsi kormány elkobozta és megsemmisíté. Ugyanis 1851-ben egy barátja által hozzá, Bécsbe, küldött levél folytán elfogták, s csak két hó múlva bocsáták szabadon; de vázlatai ott maradtak.

1850-ben ment Bécsbe, hol a jeles Rahl-tól oahjott tanulni, ki ép akkor állította föl festészeti iskoláját. Rahl látva a fiatal festész forradalmi vázlatait, szivesen fogadta tanítványai közé. Itt festé Than (Rahl biztatására, ki már vázlatban látta) „Nyári Lőrincz és Pekry Szolnoknál“ czimű művét, mely jelenleg a nemz. muzeumban van, s melylyel a festész a bécsi műkiállításán is dícséretet aratott.

Tanulva és megfestített szorgalommal dolgozva segitette önmagát, s Németországban és Belgiumon keresztül Párisba utazott. De Páris művészeinek könnysége nem volt Thanra hatással, ki most az olasz föld klasszikus mestereit oahjotta volna tanulmányozni. Egy évig időzött Párisban, s ez idő alatt készítette el Latinovics Lajos megrendeléséből a „Mohácsi csata“ czimű festményt, melyet Tomori Anasztáz köre rajzoltatván, a „Hölgyfutár“ mellett is megjelent; a „Vas. Ujs.“ egyik régiebb évfolyama pedig fametszvényben közölte.

THAN MÓR.

Inkább arról kellene szólnunk bevezetésképen, hogy a képzőművészet mily mostoha körülményekkel küzd nálunk, s kiket e pálya harcsoaivá avat nemes ösztönük, mily kellemetlenségekkel, részvétlenséggel és nélkülözéssel küzdenek. Hanem ez is sokszor el volt már mondva, s csak azért emlitjük meg, hogy ismételjük amaz igazságot, mely szerint a valódi hivatás és tehetség széttöri az akadályokat, s mint a repkény a kopár falakon, belső ereje folytán megizmosodik s hatalmasan szétterül.

A ki tudja, hogy nálunk — hol főuraink pazar bőkezűsége annyira ismeretes — a képzőművészet az arczképezés, egy-egy életkép vagy kisebb tájkép által már kielégíti a műpártolás legmagasb igényeit, az elképzélheti, mennyi küzdelemmel kell megbirkózni, és mily sokszor kell győzni (a nélkül hogy ezt pihenés követhetné,) mig valaki oly polezra jut, hogy mint történelmi festész a művészvilág előtt is (melynek mi alig képezünk egy kis zugát) tisztelt és ismert nevet vívhatott ki.

Than Mór ezek közé tartozik, és tisztelet, elismerés mind azoknak, kik még melleste szintén ezek közé tartoznak, s kik festészetünknek nemcsak alapját vetették meg, hanem kitartóan és nemes buzgalommal törték előre, hogy festészetünket az általános színvonalra emeljék.

Nagyon tanulságos lenne elsorolni mindazon festményeket, melyeket Than készített,

Thant, holott tehetsége nagyobb művek alkotására utalja. Cornelius nem tudta, hogy mit tesz magyar művészeknek lenni. Akkor még az a szerény állami segély sem volt, melyben a kormány most részesíti a művészetet. Egyedül a pesti műegylet volt a hazai művészet kimondhatlan szerény moecenása.

Than most még nem teljesítette vágyát, hogy az olasz remekeket tanulmányozhassa. Párisból hazájába tért vissza, hol a műegylet által hirdetett pályázatot „Imre király” című festményével megnyerve, (1856) haladéktalanul Olaszországba ment, s megtekintve a képtárakat, Rómában háromszten-deig tanulmányozott. Sokat kellett küzdenie, de soha sem csüggedt. Itt festett b. Szina Simonnak két nagyszabású képet Homér „Odyssea”-jából, mi megkönnyíté Rómában tartózkodását. Azonban az 1859-iki hadjárat kitörvén, művésziünk Pestre jött, hol a műegylettől két pályadíjat nyert, s aztán arcképeket és oltárfestményeket készített. — A műegylet, majd a képzőművészeti társulat kiállításában mindig találkozhatunk Than műveivel, s ezek a kiállítás legelső műdarabjai közé tartoztak.

A bécsi kormány pár év előtt 25,000 ftal kívánva gyámolítani a birodalom művészetét, Thanak az „Ember tragédiájához” festett egyik művét is megvette, s azt a nemzeti muzeumnak ajándékozta.

Thanak mindenről jól ismert neve volt már, s mégis mind ő, mind a jeles Lotz csak sok utanjárás, a saját összes felszólalása után kaphatták meg a pesti redout falfestményeire a megrendelést. Erre Rahl lelkes ajánlólevele és a külföldi művészi lapok ajánlása is nagy befolyással volt. De végre is a protectio kegyelmeit legyőzte az érdem, de e győzelemért fáradni is kellett, mert a nagy falfestmények elkészítéséért még a táncsterem boltozatára is 4 óriás alakú képet (a hazai folyók allegóriáját) kellett festenie, oly árért, és oly rövid idő alatt, hogy csak a legnagyobb erőfeszítéssel tette. — A csémege-terembe „Attila lakomáját” festé, miután a sok akadály véget ért, s a carton (szénrajz) elkészítési díjat Bécsből utalványozták. A redout lepeső-terembe Lotz Károlylyal együtt festette „Tündér Ilona” meséjének különböző jeleneteit. A kisebb freskók mind Lotztól valók, az óriás nagysága, s Argyilus Tündérországba érkezését ábrázoló kép azonban Thané, valamint az oldalt levő hat allegorikus alak is, melyek tánczot, vígságot stb. ábrázolnak.

E nagymérvű s festőiknek nagy elismerést szerzett művek bevégezése után Than szintén Lotz Károlylyal együtt, megbízást kapott a muzeum lepesőháza falfestményeinek kompozíciójára. E megbízás még Bécsből történt, s mindakét derék művész el is készítette a vázlatokat. A magyar kormány már az első összeget utalványozta is, hogy a képek festése megkezdődjék.

Than művei közül, nem is említve a sok arcképet, melyek közül pedig oly jelesek vannak, mint a Baththány Lajos és Deák F. arcképei; nem is említve tanulmányfőit, csak a következő történelmi képeket soroljuk elő: Zápolya Izabella, a Délibáb szerelme a Nappal (mely a párisi kiállításon szerepelt), Medor és Angelica (Ariosto „Orlando Furioso” költeményéhez, a nemzeti muzeumban), Francesca de Rimini, Krisztus keresztelése, Amor és Psyche (gr. Pejachevich tulajdon), Zápolya halála. Az ónodi országgyűlés, Csák Máté, Hunyor és Magor (Arany költeményéhez), Martinuzzi a mint Izabellával a lemondó oklevelet aláírta, az Odysseából két kép b. Szina palotájában; stb. Ezekon kívül még a muzeumban láthatók: Az „Ember tragédiájából” az Isten, Ádám és Lucifer a felhők közt; Imre király, Pekry és Nyáry Lőrincz, Ujenczozás, és szent. Czecczil. Oltárképei szintén számosak; valamint festett életképeket is.

Munkásságát illetőleg saját jegyzeteiből idéztünk, melyekből kitűnik, hogy 1865. májusáig öt év alatt festett 94 képet, melyek közt 24 történelmi és nagyobb életkép (hat óriási

alakal), 54 arckép, (köztük 10 térdig festett nagyságban.)

Az életrajz kiegészítésére még csak azt említhetjük meg, hogy Than a koronázás alkalmából művészeté elismerésül a Ferencz József rendet nyerte meg.

Than műveiben azonnal feltűnik a klaszszikus minták tanulmányozása. Semmi mellékes eszközökkel nem keresi a hatást, minők az eszmék élére állítása, a színek keresve keresett élénksége, vagy a világítás szinpadias alkalmazás. Mindig természetes és művészi óhaj maradni. Rajza szabatos, könnyed; alakjai nemesekek, hajlékonyak, s a mozdulatokban természetesekek; az arczok kifejezők. A csoportozatokat művészién rendezel el; s főléleges alakokat hiában keresünk kompozícióiban. Színezete élettelen, természetes, s kirívó színekkel soha sem találkozunk nála. A test-részek meleg színezete mindenkinek feltűnhetik. Éles világítást soha sem használ; sőt a félhomályt szereti legjobban. Képei nem ragadják meg erőszakosan a figyelmet, de annál éberebb figyelmet költenek a műsmereiben, ki az egészben úgy, mint a gonddal dolgozott részletekben, ott találja az egészséges művészi elemeket.

Egy szép őszi napon.

Mily bús, mi halvány, mily fájó s mi csüggedt
Az ősznek arca, s mily kihűlt a lég!
Mégis mi kéjjel tartjuk rajt? szemünket!
Mégis mily vonzó lelkünknek e kép!
Elnézem én is... s elém messzebolgyva,
Kérdő sohaj kél folgytúl lelkemen:
Oh mulandóság, nélkülöd mi voln' a
Költészet, hit, szabadság, szerelem?!

Az öröket nem hord vesztéséget,
Hol vesztéség nincs: mi a fájdalom?
Hol fájdalomnak gyötrelme nem éget,
Ott az öröm csak árnyék a falon.
Es oh, a költő ott miről dalolna,
Hol kín s öröm nem ég a lelkeken?!

— Oh mulandóság, nélkülöd mi voln' a
Költészet, hit, szabadság, szerelem?!

Leborulunk a természet keblére,
Mely alkot, hoz, s mely onyészembe visz,
S a siron túli lét száz álma végre
Megköti még a legbőlecsbet is. —
S míg nyomorunkat érezzük titokban,
Az imádat ajkunkon megjelen...
— Oh mulandóság, nélkülöd mi voln' a
Költészet, hit, szabadság, szerelem?!

Kardot fogunk, és ontjuk drága vérünk
A szabadságnak dús eszméjéért!
Mig hogyha tudnók, hogy örökkön élünk,
E lelkesedés mind nem volna mért.
Ki vágya akkor zarnok-hatalomra,
Ha nincs fegyver, sem szolgál-félelem?...
— Oh mulandóság, nélkülöd mi voln' a
Költészet, hit, szabadság, szerelem?!

Tündérvilágok ezer képe csillog
Mohó lelkünkben, ha a lány szoret!
Varázsa van mindennek, a mi tiltott,
S fáj, hogyha vágyunk egyből nem vehet.
Mindem, mi édes: éljük százsorozva,
Mert fogy az élet, fogy, fogy szüntelen...
— Oh mulandóság, nélkülöd mi voln' a
Költészet, hit, szabadság, szerelem?!

Szép, őszi nap! kiegyt sugaraddal!
Erzem varázsd mely rejtelmeit!
Neked köszöni létét e szelid dal,
Mely bús sorsodból hő vigaszt merit.
Ez az a bűbáj, mit lényünk valója
Arcczadról olvas oly édesdeden!...
— Oh mulandóság! nélkülöd mi voln' a
Költészet, hit, szabadság, szerelem?!

Benedek Aladár.

Egy besorozott naplójából.

1850—51.

A 48—9-ki küzdelemre következő martyriumnak háromféle fajtája volt, melyek helyely-közzel egyaránt súlyosak voltak.

Egyik a bujdosás, melyet azok választottak, kik netán bekövetkező politikai változás reményében, nem akarák magukat megadni, és ismeretlen vidékeken, erdőkben, pusztákon rejtgetetik magukat, miglen Haynau rémuralma véget érven, előjöhettek, és részint megmenekedtek további üldözésektől, részint szelidebb büntetésekben részesültek.

A második a börtönélet volt, a csehországi várakban, melyekről e lapok is hoztak némi ismertetéseket.

Kevésbé volt azonban szó mindeddig a szenvedés harmadik, mondhatni, tragikomikus neméről, a besoroztatásról, melyet az újabb nemzedék inkább csak néhány elterjedtebb adomából ismer, — milyen például az, midőn b. Podmaniczky Frigyes bércocsin ment szénát faszolni, — de a mely neme a büntetésnek több esetben még a börtönnél is kinosabb volt, több apró boszantással levén egybekötve.

Annál fogva talán nem lesz érdektelen e sajtóságos, részleteiben szerföltött bizarr büntetésnem különösségeiről egy ebédutáni kává és pipaszó mellett megemlékezni.

Ebben azok részesültek, kik nem voltak egyszersmind cs. k. katonatisztek, csupán honvédek, kik aztán, egyéb rendkívüli vádak hiányában, besoroztattak a cs. k. hadseregbe, lettek legyen bármily polgári vagy katonai ranguk.

A hadtörténelem alig mutat föl hasonló, vagy bár csak ezzel távolról is rokon esetet.

Herczeg, gróf, báró, milliomos bankár, főispán besoroztatva közembernek oly seregbe, melynek legénysége félbarbár — mert notabene a volt honvédtisztek mind szláv, német és cseh ezredébe soroztattak — és a melynek tisztikara a legeslegkébb vérű, legreakciónáriusabb arisztokrácia tagjaiból állott.

— Die verfluchten Kerls sollen die Gleichheit spüren! — hallók mondatni a junker tisztektől.

Mikor Aradon Schlick szállása elé állítatánk, egy előtem álló tisztársamat egy osztrák tiszt megszólított, kivel — úgy látszik — előbb ismerős volt.

— Nos hát, — kérdé gúnyosan — meddig vitted a lázadó seregben? Ezredes vagy tán éppen tábornokság?

— Nem rangvágy, hazám szeretete vezérlet oda! — felelé a kérdészt, meglepetve ennyi lovagiatlanság s kegyetlenségűl.

Kimondhatlan szomorú napok voltak ezek. Egy törzstiszt félkörbe állta bennünket, s rövid szónoklatban előadta, hogy ezentul se magyar, se német, se szláv, se oláh nincs, — mindnyájan „österreicherék” vagyunk. Ez legyen mindenki magatartásának zsinórmértéke. Azután föleskettének bennünket a feketesárga zászlóra.

Betegség miatt szabadsággal haza bocsájtattam, s csak december végén kezdődött besoroztatásom.

A kórházakból a legfakóbb, legrongyosabb köpenyek s a legzsirosabb ugynevezett „holzmuiznik” előkerestetvén, ezekből mind-egyikünk kapott egyet, melyet viselni tartozott.

Budáról gyalog indultunk ki, kettős szállítmányval, melyek egyikében mintegy 84 volt honvédtiszt, a másikban vagy másfélszáz honvéd volt, kísértetve egy osztály deuschmeister által.

Az állomásokon a lakosság az utcára tödülve, a kabátos osztály kocsikon elibénk jöve, fogadott bennünket mindenütt. Forradalmi dalokat énekelve vonultunk be a városokba. Ezen dalok közt voltak sértő, gúnydalok is, minők: *megfuttat a kulazér* dárum a dárum stb., a mellett, hogy Kossuth neve majd mindegyikben előfordult.

Ugy látszott, a katonai kíséret csak azért türt, mert álláspontunkat különben is elég szomorúnak, kétségbeejtőnek találhatta, azután meg, gondolá, nem sokáig fog tartani úgy is. A mint a magyar határon túl leszünk, majd más nótát kezdnek ők is.

De még tul se voltunk, máris elkezdte ezt.

Nagy-Czenkre értünk, közel az osztrák határhoz. Itt egy deuschmeister-káplár csaknem forradalmat idézett elő.

Ugyanis a közhonvédek szállítmányának kíséret százada boszus volt általán azért, mivel ott semmi keresetük nem akadt, mig a tisztí szállítmány kísérete uszott a borralólaban. Voltak közöttünk gazdag házak fia; kik két-három katonát tartottak magok körül.

Azonkívül a tisztí szállítmány szálláselnálóinak nem is kelle vesződni a szálláskimutatással sem, a mellett hogy jól megvendégelték őket. Mert a kabátos osztály, mint mondam, félórnyira elibe jött a szállítmánynak, s kiki „fogott megának” annyi honvédtiszte, a mennyi házához befért.

Thát a közlegényi szállítmány egy legbőszebb tizedese, a hol csak erre alkalma nyílt, szabad kifolyást engedte boszuságának. Itt Czenken pedig nem levén elegendő számú híz, néhányan parasztházakba szállásoltuk magunkat, a hova pedig a bőszt tizedese közhonvédeket akart vinni. Azután sorra járta az ilyen házakat, s kellő fokú részegség által támogatva, kihívó gorombaságokat követve el az ott talált honvédtisztek irányában. A leggyalázóbb szidalmakkal illette, és kiparancsolta őket az elfoglalt szállásokból.

Én ekkor épen beteg levén, az agyon hanyatt fekve, arra ébredék álomból, hogy a lángoló vörös arcu, dühölt tajtéko száju öles káplár iszonyan káromol, szid engemet, ki meg nem magyarulhatam magamnak, mi okból — annál kevésbé, mert beteg levén, semmi excessust nem követtem el, s különben ezt a káplárt soha sem is láttam annakelőtte. A mi szállítmányunk káplárjai, gazdag borralalóink fejében, inkább mint nagyuri komornyikok viselték magukat irányunkban, képzelhető ennél fogva, mennyire lázasztó volt ez idegen tizedes viselete, ki akármelyikünkkel szóba állt, kezét emelte föl, arczültséggel fenyegetvén.

Részemről, ehhez hasonló válságos pillanat nem volt az egész hadjáratban. Mert csatában eleni végre is tisztességes dolog, de fölakasztatni vagy föbelövetni egy részeges káplár miatt, fagyos béke idejében, ezen rím névze tragikomikus véget épen nem ohajtottam.

Pedig ha e tizedes keze megérint, okvetlen bekövetkezik a kényszerítés, hogy meg kell őrölnöm. Fegyver nélkül levén, még jóaraló kés se volt nálam; már épen a káplár kardjára vettem szememet, hogy azt hirtelen kirántom hüvelyéből, és azzal leszorom, ha t. i. testi sértést követ el rajtam.

A gondviselés örökösét fölöttem, két barátom képében, kik a szoba sarkában kártyázgattak, s látva az ittas káplár eszeveszett állapotát, hátamögé álltak, s két karját megfogva, azonban nyájasan, nyugodtan: „aber Herr Korporal” megszólítással, kapacitálni kezdték. De kirántva magát kezeik közül, meg ezeknek fordult, azon mód szidva őket, s kezét emelve rájuk, a nélkül azonban, hogy ütést merészelt volna.

— Menjünk a kapitányhoz! — mondák mindhármán, s a káplár nagy bizton-érzettel ismétlé, hogy menjünk, ő parancsolja.

Van azonban még egy különbség a mult és jelen ombereinek munkássága között s ez: a létrehozott művek tömörkedése. Ma csudálkozunk

kodtak, mi tevők legyenek e kihívó, türehtelen sérelmek miatt.

Talán már azonnal leverik a káplárt dühökben, de az én egyik barátom, volt alezredes, ki nem csupán előbbi rangja, de kitűnő szellemi tehetségével fogva, a tanácsadó patriarcha szerepét játszta közöttünk, lecsendesíté őket, s azt ajánlá, hogy tömegesen menjünk panaszra a kapitányhoz. Az utcán a kapitány szállásaig csaknem az egész tisztí szállítmány csatlakozott hozzánk, mialatt az őrzőgő tizedes folyton szidott, Kossuth-kutyázott bennünket.

Noha a fegyvertartás a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltva volt, mégis egypár barátom kezében tört, pisztolyt láték megvillanni, s azt hívé, hogy ha a kapitány elégtételt nem ad, itt most véres és végzetes kravall fog kifejlődni.

Miután mindnyájan be nem mehettünk, a katonai szabályok is csak két egyént engednek meg a testület nevében panaszra menni, tehát hirtelenben felkiáltás utján megválasztottuk a küldötteket, kik közé én is sorolva lettem, de nem kettő, hanem öt lett választva, valószínűleg azért, hogy speciális eseteket előadják.

Szónokunk, említettem alezredes barátom, németül előadni kezdi panaszunkat, de félig sem hallgatta ki a kapitány, hanem a bős Orlando furioso káplárhoz fordulva, cseh nyelven neki parancsolá, hogy ő adja elő a dolgot először.

Az aztán általunk érthetlen nyelven elvicsogott valamit, mire a kapitány hozzánk fordulva, azt monda, hogy ha nem engedelmkedünk e káplárnak, kitéti a derest és mindnyájunkra ötvenet vágat. Rechts um! Marsch!

A mint ez eredményt előadtuk a ház előtt várakozó társainknak, általános volt csaknem a nézet, hogy tovább e szállítmányban nem maradhatunk, hanem — leverve az őrséget, ha akadályozni akarja, menjünk az épen átellenben sötétlő Bakony hegységbe. — K. P. alezredes mindenképp elhelyről akart elvinni bennünket, s azért indítványozá, hogy menjünk az ő szállása udvarára, a hol értekezhetünk a továbbiakról.

Itt azután a mi higgadt bölcs barátunk, a quid tune-ra fetektve a fősllyt, előadá, hogy e jelenet barbarismusának szégyene nem minket, de inkább a kapitányt illetheti, ki így bánik a győzöttekkel és művelt emberekkel. Tűnjünk, a mit csak lehet, tartasuk fenn magunkat a hazának akkorra, mikoron majd mint katonák újra használhatunk, mig a Bakonyba menve, utóvégre is csak rablókká aljasodhatnánk, a mit mi nem tehetnénk, s csak ismét inkább megadnók magunkat a hatalomnak, még rosszabb sorsra és föltételek alatt.

(Vége köv.)

Hogy dolgoztak a régiek?

A ki valaha foglalkozott régi könyvekkel, az érteni és tudni fogja azon nagy különbséget, mely a mult századok irodalmi termékeit a maiaktól elválasztja. S e különbség nemcsak a kiállítás minőségére, a nyelvezetre és nyelvkezelésre névze létezik, hanem úgy a kötésre, mint igen sok esetben a könyvek természetességeére is. Ma már p. o. az írvető nyomtatványok megtriktak s inkább csak díszműveknél vétekné elő, mig régenten az nagyon közönséges alak volt. Ma a kötés épen csak addig tart, a mig az ember egy könyvet először átolvas; a második olvasásnál már szétmállik, mig a XV., XVI-dik századi kötések íveit csak tetemes erőfeszítéssel választjuk szét. Ez massív, amaz lágy, mint maga a korszak is. Most mindent a pillanat gyorsaságával teszünk s a tartós megmaradásra nem számítunk, mig régen egészen megfordítva gondolkodtak.

Van azonban még egy különbség a mult és jelen ombereinek munkássága között s ez: a létrehozott művek tömörkedése. Ma csudálkozunk

Jókain, a ki 25 év alatt több száz kötetre terjedő regényt és verset írt össze, pedig ha ismerjük egy-egy régi tudós munkáit: Jókai műveit keveselnifogjuk.

Egyetlenegy példát hozok fel és pedig nem a gazdag német irodalomból, hanem a miénkbel, hogy kimuttassam állításon igazságát.

Geleji Katona István egyszerű voltaképen csak volt, kinek irodalmi munkássága voltaképen csak tiz évi időtartamra szorított, s mégis oly tömeg művet hozott létre, a mi föler Jókai 25 éves dolgozatainak egész összegével, a terjedelmet tekintve pedig azt beismerhetjük, hogy az újabb írók között ő dolgozott nálunk legtöbbet.

1638-ban adott ki Geleji Katona egy „Praelorium Evangelicum” című predikációs könyvet ívrében, mely összesen 956 lapra terjed. 1640-ben kinyomatta ennek második kötetét, mely 1102 lapot tesz, a kettő összesen 2058 lap. Ez 514 és 1/2 nyomtatott ívet tevén ki: 36 kötet regénnyel ér fel, ha minden kötetbe 15 ívet számítunk, pedig a leggyakrabban kevesebb szokott lenni ennél.

1645-ben adta ki „Titkok titka” című polemikus munkáját, mely a hozzá csatolt 24 lapny „Magyar Grammatikátská”-val 1228 lapra rug negyedrében, mi 15 ívvel számítva újra 10 kötet tencé. 1645., 47. és 49-ben jelent meg tőle „Váltás titka” cím alatt újra egy predikációgyűjtemény 3 kötetben, mely összesen 4666 lapra vagyis 583 ívre terjed; az ismét 39 kötetnyi regénnyel ér föl. S végre Keserői Daya János erdélyi püspökkel kiadott egy „Öreg Gradual” című óriási énekes könyvet s 1649-ben a szatmárnémeti zsinatnak általa szerkesztett kánonait, a miket — miután csak részben az ő munkái — nem tehetünk többre 15 kötetnél, s így 10—12 évről föl tudnak tőle mutatni nyomtatásban 1500 ívet, a mi ismétlen megüti korunkban 100 kötet regény terjedelmét.

De ha tekintetbe vesszük azt, hogy Geleji Katona munkáinak tetemes része a szemrontásig apró betűkkel s papírnak lehető kimédsével nyomtatott, s ha meggondoljuk a mai kiadások fölvet, hogy t. i. minél kevesebb szöveggel minél több ívet töltsenek be: akkor a kötetek számát bizavást tehetjük százötvenre.

S kérdezzük most már, hogy a mai írók dolgoznak-e ennyit tiz év alatt, nem véte azt figyelembe, midőn az egyházi török, tatar, német, jészuita s vallási szakadások által folyvást zaklatva volt, s midőn rendelkezéseinek nem állott szolgálatára sem távirta, sem postaközeledés, hanem vagy személyesen kellett az ügyeket rendbe hozni, vagy foliánsokat írni a zavarok lecsendesítése végett?

Bizonyára nem, s így e példából kitűnik, ho gy a régiekben hasonlíthatatlanul több munkaerő és több kitartás dolgozott mint a mai kor embereiben. Mert nem szabad ignorálnunk ez összehasonlításnál azon kirívó különbséget, mely az akkori eszközök és a mostaniak között van. Már maguk az írószerek gyakorlatiatlanok voltak, a nyomdák lassuk, rozslu felszereltek, a segédkönyvek megszerzése évek fáradságába és tetemes összegbe került, haugyan meg lehetett is azokat vásárolni, a mi nagy nehézséggel járt, mert e czéla sem állandó könyvkereskedések, sem hírlapok, folyóiratok nem szolgálták közvetítőül; hozzájárult aztán e kezdetleges állapothoz a folytonos hadizaj, mely csendes és biztos munkásságot sohaem engedett kifejtenis e sok visszasság daczára is képesek voltak annyit, vagy többet dolgozni írónk, mint most, midőn a sajtókat gőz hajtja, a megrendeléseket villanyfolyammal tehojtják, a szállítást vasuton eszközölhetjük, s az emberi tudás majd mindegyik ágára ott vannak a különböző időszi iratok, a mikből a legújabb irodalmi termékeket s a haladás minden mozzanatát folyvást figyelemmel kísérhetjük.

Múltánolyonunk kell tehát a régiek szorgalmát, habár annak eredménye ma már elárgult papíron és kopott kötésben áll is előtűnk.

Bibliophyl.

A költöző fecskék.

Sárgult lombokat hord hívős őszi szél; — az alkonyodó nap halvány sugarai, mint egy hadkló végtelentete, tévedeznek még a letarolt mezőkön. A természet oly csendes, képe oly szelid, oly jól esik e körülünk elterülő nyugalom, e késő szep-tembri alkony kibeszélhetlen édes nyugalom; — és valami mégis úgy fáj, a szív néha úgy el-elsozrol, mintha érzének: a búcsu közeleg, — búcsu, elválni a kedvesektől, kikkel együtt vígadtunk, danoltunk, mig felettünk ragyogott a nyári nap...

A templom tető körül egy kis sereg nyugtalanok, a torony párkánya hangos tanácskozással van tele, — a lelkes-lak csendes udvara szokatlanul megnépesült; a lég éles „vics”, „vics”-ektől hangzik a magasban, — különböző tájak felől gyors-röptű hírnökök érkeznek néha-néha; körülötök összecsoportulnak az apró tanácskozók, s lázas nyugtalansággal ropognak egyet a torony körül. Majd hirtelen minden elcsendesül; fej fejhez lapulva sűrű szárny-tömeg borítja a tetőt, alig hallik egy két intó „szics-szics”, ...; a nap már a lát-határ felé közeledik, az ég mélye mind sötétebb és sötétebb lesz, — s mintegy e várt jeltüdvözölve, éles sziszzenéssel felroppen néhány a szárnyas seregből, s midőn fent van, utána fűződik az egész tömeg. — De mintha halott torra mennének, semmi dal, semmi öröm-ének, a szokott „vics”, „vics” nem hallik sehol; mint egy karthausi csoport, melynek kedélyét a „memento mori” gondolata nyomja, — némán, hangtalanul emelkedik mind magasra, mind magasra, — a villás szárnyak eltűnnek szemünk elől, s végre az utolsókat is eltakarja az ég két boltozatja, — a fecskéek elköltözé-nek!...

Az alkony leszállt, a láthatár sötét, a paplak udvarán újra csendes minden — csak az érez alól hallik egy-két lassu „vit”, „vit” — az elhagyottak, — későn költ, — erőlen, árva fecské-fluk! — Szegény-kék, ha tudnák sorsukat!

Hová, hová ti szivtelen anyák, kik az éhhalál és hideg kettős gyilkának hagyjátok itt magzataitokat! kik veszni engeditek a tehetlen cse-csemőt, csak hogy magatok tovább is a verőfényben fürödhessetek? hisz nincsen szép tollatok, hogy ragyog-tassatok a déli nap hő sugariban, színetek a halál, utatok az éj, a bün-fajzó sötétség...

Engedd a fecskétábor költözni békén, ne irigyeld tőle a dél nyarát, ... minek ostromhánysággal keseríteni a válás perceit. Hiszod, hogy könnyű távozni annak, ki oly némán kel oly hosszú utra? hallot-tad-e tőlök a vidám tavaszi dalt, mint midőn megérkezének, hallot-tad-e most az akkori végtelen cse-vegést, mely annak jele, hogy a szív örömtől telve?...

Oh! e némaság a kétségbeesés hallgatása volt, elhagyni a hont, s benne az árvát, az édes szerelme, s a fészkek emlékével, — hogy majd csak egyiket, sőt talán egyiket sem láthassa viszont. Mi az, mi Afrikában várja? — fényes napsugár, idegen vidék! — hogy egyik sem csábítja, jele a lassu, vontatott ut odáig, a rideg, kedélytelen élet ott, — hol nem rak fészket, és nem alkot ott-hont, s nem veri a hajnalt az anya-fecske ébresztő dala. A dél legszebb vidéke is csak szomorú menhely az Európából kiköltözőknek, hol a természet fejedelmi asztalánál kegye-lem-kenyeret, életet találhatnak; de úgy látszik, nekik sem édes e kenyér, mert mihelyt a első enyhe szellő megindul észak felé, ők is utra kelnek, és sietve, pár nap alatt visszaröptülve a kedves hon felé.

A föld, melyből nehéz az el-, de édes a vissz-költözés, — e föld csak a hon lehet. Az elköltözők hazánkfiai voltak!

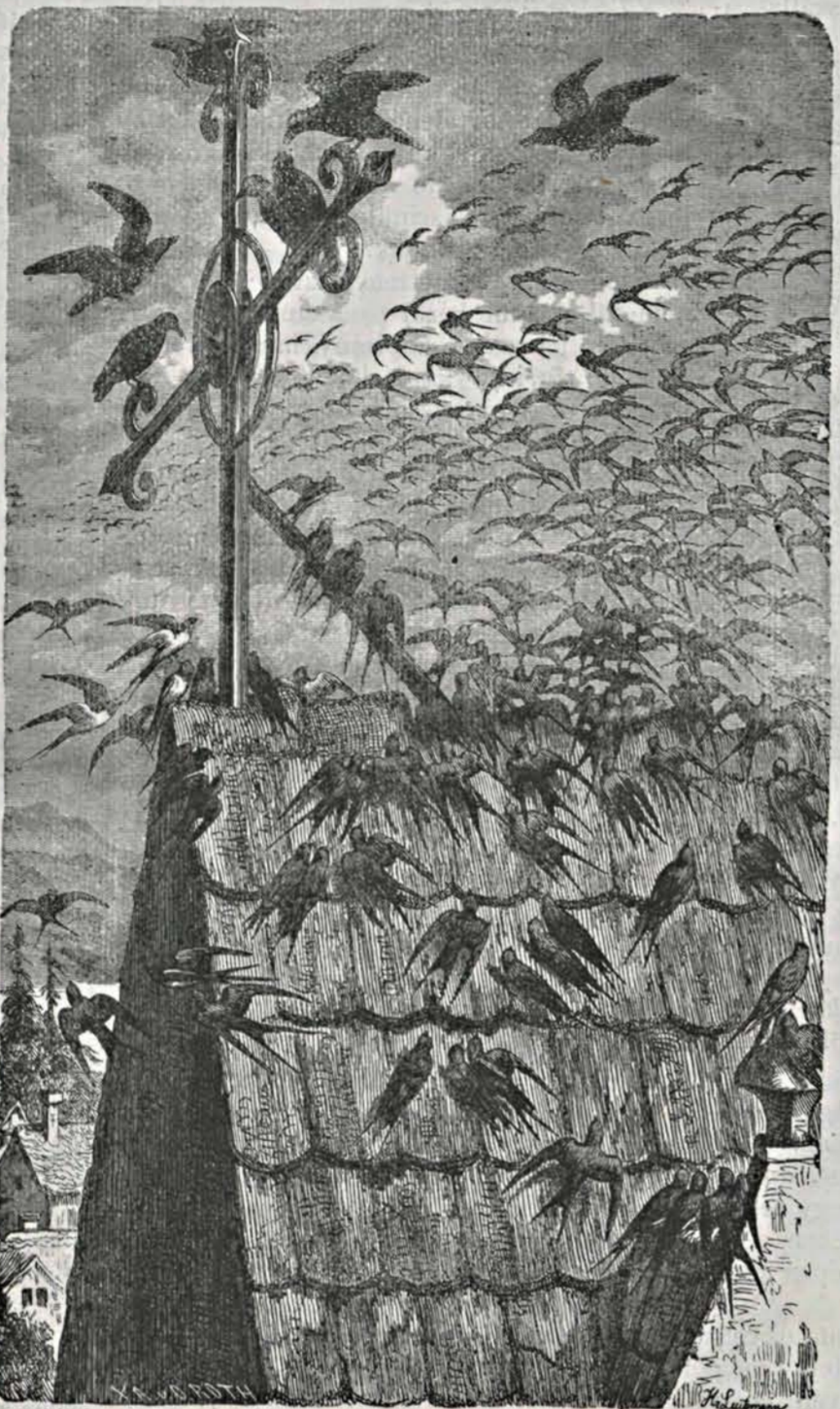
Singapore.

A régi phoeniciaiak óta soha még gyarmato-sított nemzet kereskedelmi és politikai tekintetben oly éles látást és oly ügyes tapintatot gyarmatai alapításánál nem tüntetett föl, mint az angolok. Anglia bámulatos előrelátással és ügyességgel ismer fel és foglalja el a föld kerékében mind-azon pontokat, melyek a világtörténelem s külön-nösen pedig a világkereskedelem folyamában már jelenleg is, de kivált a jövőben még inkább döntő befolyással bírhatnak. Európában Malta és Gibraltár a Földközi-tengerre, Helgoland az Elbére, a Német-tengerre s Közép-Európa északi partjaira biztosít számára befolyást, míg Afrikában a Gui-

nea-parti gyarmatok, Szt. Helena és Assencion szigetei, a Fok-tartomány, Sokotora és Perim szigetei, — Amerikában a Falkland szigetek a Magellán-szorostól, Guyána, néhány Antilla-sziget, Portorico, a Bermudák s a Hudson-öbli tartományok adják hatalmába az ottani tengerek és partok politikailag és kereskedelmileg nevezetesebb pontjait. Ausztrália egészen az övé s a Csöndes-tengeren szabadon kószálhatnak hajói.

Ázsiában is jól előre gondoskodtak magukról az angolok. A gazdag India mérhetetlen területével és természeti kincseivel Angliának adózik. De nemcsak Elő-Indiában, hanem néhány fontos gyarmatnál fogva Hátsó-Indiában is erősen megvetették lábukat. E gyarmatok egyik legfonto-sabbika kétségtelenül Singapore szigete a hason-nevű várossal együtt.

Singapore vagy Singhapura (Oroszlán-város) egy kisded, 15 és fél □ földnyi területű sziget a hátsó-indiai félszigetnek (Malacca) déli csucsnál.

Költöző fecskéek.

Singaporet korábban roppant erdősegek borították, de ma már virágzó termő-földde van átalakítva majdnem egészen. Csak imitt-amott maradtak meg őserdősegei és dzsunglái (cserjes), hanem ezek is elégségesek arra, hogy iszonyu mennyiségű vadállatot s különösen tigriseket bocsássa-nak a műveltebb vidékek lakóira. Bárha minden tigris főre 50 dollár díj van is kitűzve, azért e kegyetlen vadállatok mégis minden évben elpusztítanak 50—100 emberéletet. Hiába irtják őket a szigeten, mert a szárazföldről a keskeny csatornán keresztül egy helyett hat is átúszik.

A szigeten egyetlen egy város van, Singapore. E város, noha csak 1819-ben alapította Sir Stamford Raffles, máris 80,000 lakost számlál s Kelet-Ázsia egyik legnagyobb jelentőségű kereskedelmi piacza. Singapore a sziget déli szögletében fekszik egy igen kényelmes kikötő mellett, melybe a hason-nevű folyó szakad. Az európai templomai, a kormányzó épületek, törvényszékek s magán lakások északra vannak, míg a város déli részét

raktárak, irodák, rakpartok, a kikötő maga és a hajógyárak foglalják el. Az északi város körül az ázsiai lakosok kampong-jai (kunyhók) terülnek félkörben. A város lakossága a lehető legkülön-bözőbb népek vegyületéből áll. Van ott kínai, japáni, malay, hindu, európai, amerikai, szóval Singapore a legkülönösebb élő népek múzeuma.

Singapore fontosságát egyedül csak fölőtte kedvező fekvésének s nagyszerű kereskedésének köszönheti, melyet részint a kelet-ázsiai tartományokkal és indiai szigetekkel, részint Európával és Amerikával folytat. Minden hajó, mely a malaccai tengerszoroson s azoknak is jó nagy része, melyek a Sunda-szoroson áthaladnak, Singaporet okvetlenül utjába ejti. Azonkívül a kínai kereskedés tetemesebb része is Singaporet megy keresztül s az a föltétlen szabadság, mely itt mindennemű kereskedelmi dologban uralkodik, hasonlóképen sokat tett arra, hogy Singaporet nagy fontosságra emelje.

Az osztrák-magyar kelet-ázsiai expedíció az idén április első napjaiban érkezett Singaporeba. Xanthus János hazánkfia több levelet irt onnan s a többek között néhány fényképet is küldött. A képek, melyeket mai számunk közöl Singapore-ról, e photographiák után készültek. Az egyik a singapouri hindu főpapot ábrázolja sajátos nemzeti öltözé-tében, a másik pedig singapouri utcát mutat. Mint minden újabb városban, úgy Singaporeban is a főbb utcák szabályosak, szélesek és egyenesek s mindkétfelől gyönyörű terebélyes, fasorok vonulnak végig rajtuk. A képiünkön látható utcán a pompás lombos fák annyira elrejtik a tulajdonképeni utcát, azaz: a há-zakat, hogy inkább egy árnyas sétányhoz hasonlít az, mint egy nagy város utcájához. S. L.

**Különös életmódok a fran-
cziák fővárosában.**

Nem régiben három kitünő tudós Páris társadalmi helyzetét tanulmányozván: azon bámulatos tapasztalat-ra jött, hogy a város lakosságá-nak öt százaléka még reggel nem tudja, hogy mit és hol ebédel, s este hol hajtja fejét nyugtató álmora. Rejtélyes életmódjuk csak a rendő-rség előtt nyilvános. S közülök sokan, még ha megmondják is keresetmódjukat, csak akkor világosít-hatnak föl bennünket, ha részletes ismertetést nyújtanak. Ha p. o. egyik így mutatja be magát, hogy ő „örzö angyal”, a másik, hogy ő „forró levessél kínál”, a harmadik, hogy ő „bohócz-vállalkozó”, a negyedik, hogy ő „tűzszerekl kereskedik”, még ebből keveset értünk, s alig hi-hetjük el, hogy ily életmód létezők, pedig ezeken ilyesmik után keresik naponkénti élelmüket.

Kezdjük először is a tűzszere-keskedőkön. A kofák, kik naphosz-szant ki vannak téve az időjárás viszontagságainak, hogy lábait s ujjait meg ne fázzanak, melengető fazekakat tartanak térdök között, melyekben paráznak kell állania. Mindegyik kofa a közeli szénkereskedőtől látta el magát eleinte a szük-séggel szénnel, mi naponként hat sous-ba kerül-hetett.

Egy csavargó, ki naponta a vásárbán lézen-gett, lesve a kínálkozó alkalmat, észrevette, hogy a szénkereskedők igen hanyagul teljesítik a kofák körüli szolgáltatukat. Eszébe ötlött, hogy azokat kiküszöbölje. „Ha”, így okoskodott, „valami jobbat s olcsóbbat sikerül fölfedeznem, s kivihetem azt, hogy a helyett, miszerint a vevők jöjjenek hozzám, én keresem föl őket, az üzlet csakhamar biztosítva lesz. A szénkereskedők a melengető-edényt szén-nel töltik meg, s ez néha veszélyessé is válhatik. E helyett olyasvalamit kell kiszolgáltatnom, mi veszélytelen nem jár, ad annyi meleget, s azt tovább tartja fenn.” Körül nézett, gondolkodott, kísérleteket tett, s végre elhatározta, hogy leg-célzatosabb lesz égő csert alkalmazni. Előnye volt a szénkereskedők fölött, mert bátran hirdetheti,

nogy azok, kik ő tőle vásárolnak, megszabadulnak a szénégő által előidézett főfájástól.

Eljárta a kofákat, megkérdezte, hogy mit szólnának arra, ha egy ember minden reggel el-jönné, s a melengetőt megtöltené, s ezental nem magoknak kellene szaladgálni a szénárushoz, mert ő minden perc-ben készen áll szolgálatjukra.

„Bizony, derék egy legénynek tartanék”, válaszolának, „mi is jól járnánk, de ő is.”

„No jó”, mondá ő, „én föl-ajánlom magamat asszonyágoknak, jövő télen tűzszere-kereskedést nyitok.”

Ez eszme, melynek kivételéről még eddig senki sem gondolkodott, általános mozgalmat idézett elő, s voltak, kik azt lehetlenséggel határoznak ítélték. Az újított minde-nütt gúnynyal fogadták, de ő mind-ezt a nagy szellemek önbizalmával türtel el. Nyáron át a nyersanyagot szerelte be, belől és kívül vas-pántozott talicskát készített, s mikor a hűvös őszi hideg beállott, egy éjjel ott termelt a vásártéren, s mikor legkevesebb várták volna, egy kiáltás hangzott végig a vásá-ron, mely szokatlansága miatt a figyelmet rendkívül fölébreszté.

„Tűzet vegyenek, ki parancsol friss tűzet! asszonyágok, elő a me-lengetővel, itt a tűzáruló!”

Már erre lehetlen volt a neve-tést visszatartóztatni. Nem törő-dött vele. Czélját elérte, mert a kíváncsi tömeg közelbe húzódott hozzá, s ő, az udvarias férfi, meg-engedte, hogy rejtélyes talicskájába belekukkantsanak. De itt ám nem állapodtak meg, másnap minden kofa előtt meg kellett állania, s a melengető az ő tűzszerevel tölte-tett meg. Kevés idő múlva nem maga huzta talicskáját. Négy erős ló vonszolt egy gözmozdony alaku kazánt, s néhány év múlva a „csa-vargó” tekintetes háziurnak czi-mezték.

Párisban nemcsak tiszta és tisztátalan állato-kat, nemcsak mindenféle madarakat s csuszómászó-kat tenyésztő egyének találkoznak: hanem nagy számmal léteznek mókusnevelők, papagály-és kanári-tanárok, rigó-és filmile-énekmesterek. És

gy ki volt cserozve, mintha valami vargaműhely-ből került volna ki. Hálátlan növényekéi ezzel jutalmazták meg. Testének többi része bivalybőr ruhával volt védve s így aludt egész biztosan, míg a hangya-bolyok körülrte hemzsegték. S még ő

Néhány évvel ez-előtt Páris egyik utczá-ján oly börbettség támadt, hogy a lakosoknak mindig vakarozniok kellett, s a miatt e test kise-besedett, úgy hogy ez utczalokosok csaknem a bélpoklosokhoz hasonlítottak. — A közbiztonsági hatóság nyomozása után kiderült, hogy egy Róza

nevű kisasszony volt e rémületes baj okozója. Ő nevezetesen fáczánok hizalása végett hangyákat tenyésztett, s ezek tojásaival etette a fiatal fáczá-nokat. A rendőrség a szobában egy negyven s ötven év közötti nőt talált, kinek arca és keze

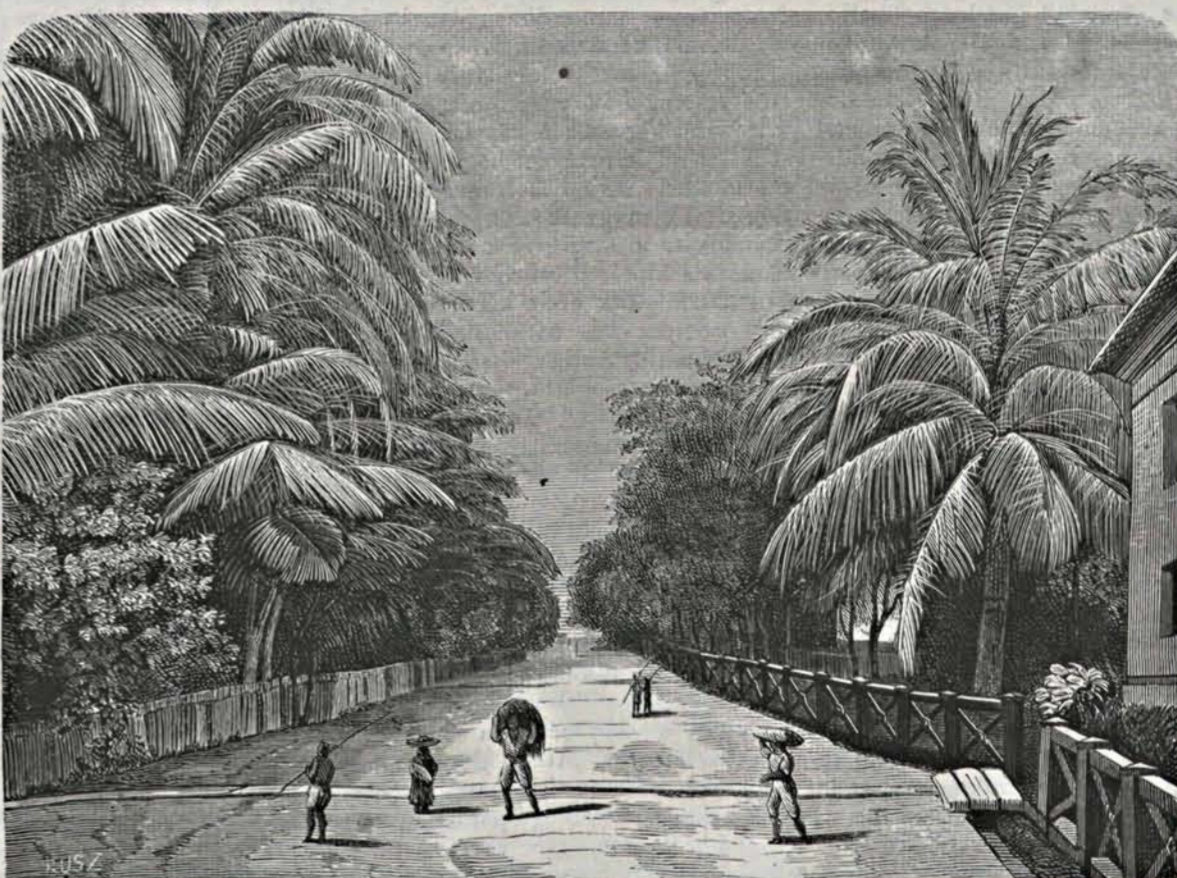
Singapouri hindu püspök. — (Fénykép után Jankó János.)

engem nem bánanak. Bizonyosan valami harago-som adott föl, jaj de rossz ez a világ! De dacára mindon mentegetődzsének kénytelen volt hangya-tenyésztésével a házból kiköltözni, a város végén bérelt egy magánosan álló kunyhócskát. Az ije-delmes börbettség véle együtt el-távozott, mert a hangyákat kevés idő múlva kiirtották. Róza kisass-zony üzleti viszonyban állott több erdei lakossal, kikől igen olcsóért szerezte be a hangyákat, s a mint kiszámította, néha napján harmincz franknyi nyeresége is volt. Búszkén emlitette, hogy hangyatanulmányo-zása folytán ki tudja azt vinni, hogy sokkal több tojást rakjanak, mint szabadon. „E végre — így szolt — egy oly szobában adok nekik szállást, kol a vaskályhát izzásig be-fűtethem. Nem bánom akárhová rakják is fészkeiket. Nagy felügye-letet igénylenek, s mennél jobban ügyel rá az ember, annál több pénz-t lehet bevenni belőlök. Tojásaikat a vegyészeknek adom el, én látom el az állatkeretet, s Páris környékén több fáczános kertet az én hangya-tojásaimból tartanak fenn. E ma-dárkáknak kedvenz ételök a hangyatojás.”

De nemcsak hangya-, hanem még kukaczenyésztők is találko-znak e világvárosban. Van legalább is kétezer szennyvedélyes horgászó, s ezek naponként sok kukacot elfogyasztanak vízbe bocsátott horgaikon. S hogy meg ne szoruljanak, egy „Salin bácsi” név alatti ismeretes öreg látja el őket a szükségesl készlettel. Ez a mesterség nem a legizsésesebb, holott a tenyésztés önmagától alakult. — Abból állott az egész, hogy döglött állatok hulláit kerítette kézzel, azokat ned-ves helyre zárta le, s mikor rotha-dásba estek, az ott képződött ku-kacokat kiszedegette, s apró szekerénykébe rakta el. Egy-egy szek-erényt egy pár frankért adott el, s mikor a horgászat ideje előkerült ti-zenöt husz frankot is bevett naponként. Télen pedig rovarokat novelt az éneklő madarak számára, s mondhatjuk, hogy nem cserélt volna Salin bácsi három irnokkal sem, mert az éneklő madarakat epedve várták, s bő erszényből bőven fizet-ték a kukaczenyésztőt.

Ha az ember Páris-ban a szűkebb utcáz-akon végig halad, kény-telen meg-megállani a legrongyosabb ven-dégelő előtt is, mert az ablakban oly izletes ürüczombok, vadak s ételök vannak kitéve, hogy szintén kedvük kerekedik benneni, s belőlök kóstolót kérni. De csehül járnánk vé-le, mert a vendéglősök, mindezeket csak egy napra bérelők ki, s este már visszavándorolnak tulajdonosaihoz. Páris-ban fehér ruhát, min-denféle öltözetet lehet egy pár napra kibé-relni.

Legsajátosabb hivatása s életmódja van az ugnevezett „örzö angyalnak”, ki-ben, habár aszegények legszegényebike, megkivántatik, hogy szilárdul ellenálljon minden kísértsének, s legyen merész, ha vész közel. Páris külvá-rosaiban tanyász, s nappal a zugkoresmákban végez egyetmást, miért a koresmáros egy pár darab csontot dob neki; tulajdonképi szolgálata éjszaka kezdődik, s ab-ból áll, hogy haza kíséri azt, ki az ital miatt nem tud a maga esztől s lábán haza menni. Azon

Singapouri utca. — (Fénykép után Bicsérdy János.)

boszankodott, mikor a rendőrök szobájába léptek, s ott kutatni kezdték. „Ugyan ki merészi ez ártatlan állatooskákat bántani, miért panaszkodnak ellenük?” Szólt föl keserű mosollyal „lám én körökben élek, s

kolta, a szakácsot pedig agyonlőtte, s azzal meg-... az öt környékbeli községi lakosága, a kerületi csendbiztossal a tettes elfogása végett talpra állott, — de a gonosztevő üldöztetése köz-... az öt környékbeli községi lakosága, a kerületi csendbiztossal a tettes elfogása végett talpra állott, — de a gonosztevő üldöztetése köz-...

nagy mennyiségű arany- és ezüst holmit, árukat stb. találtak. (Curiosum.) A pesti egyetem lezckerend-... A pesti egyetem lezckerend-...

.. (A lembergi püspök) egy pásztorlevélben tudtul adja, hogy a segédlelkészeknek paróka vi-... A lembergi püspök egy pásztorlevélben tudtul adja, hogy a segédlelkészeknek paróka vi-...

.. (Furcsa eset) történt Miskolcz városában mult hó 30-án. A városi rendőrhadnagyot, a miért több dorbézolót egy kocsiházból haza kergetett, azok hazamenet közben saját háza előtt megtá-... Miskolcz városában mult hó 30-án. A városi rendőrhadnagyot, a miért több dorbézolót egy kocsiházból haza kergetett, azok hazamenet közben saját háza előtt megtá-...

.. (Azon ur ember,) ki nejkének Ujpesten csupa féltékenységből leharapta orrát és aztán megszokott, megkerült s a budai kapitányság át-... Azon ur ember, ki nejkének Ujpesten csupa féltékenységből leharapta orrát és aztán megszokott, megkerült s a budai kapitányság át-...

Nemzeti színház.

Péntek, okt. 8. „Házasság XV. Lajos alatt.“ Vigjáték 5 felv. Irtá Dumas s.; ford. Egressi B.

Szombat, okt. 9. „Hunyadi László.“ Eredeti opera 4 felv. Zenéjét szerz. Erkel Ferencz. — (Doria de Cau asszony föllépte.)

Vasárnap, okt. 10. „A csikós.“ Eredeti népszimű 3 felv. Irtá Szilgiet.

Hétfő, okt. 11. A színház zárva volt. Kedd, okt. 12. „Lauermör Lucia.“ Opera 3 felv. Zenéjét szerz. Donizetti.

Szerda, okt. 13. „Hamlet.“ Szomorjáték 5 felv. Irtá Shakespeare; ford. Arany János.

Csütörtök, okt. 14. „Fidelio.“ Opera 2 felv. Zenéjét szerz. Beethoven.

(R) E hét nemzeti színházunkra nézve nagyon nevezetes volt, mert intendáns Rádótfy Nagy Sámuel, folyó hó 9-én délután 3 órakor meghalt.

Hét évig volt e drága intézetnek vezetője s mellány-lattal elmondhatjuk róla, hogy a színház anyagi ügyeinek rendbehúzásán sikerrel fáradozott. Temetését f. hó 11-én délután a fővárosi közönség nagy számmal jelent meg — s a gyászmenet a színház előtt megalvá, itt Fekete Miklós, a sírnál pedig Fautai Ede mondott búcsuzótatót.

De hadd nyugodjék csendesen a jámbor halott! Az élet int és tetekre hív, — a hír szárnyai már utódjaink nevét is repítik szerte szét: jelenleg ideiglenesen idős gr. Ráday Gedeon vette át a színház kormányát — végleges intendán-sul pedig több nevet hallottunk eddigleg említetni: báró Podmaniczky Frigyes, Tóth Vilmos, gróf Keglevich Béla, Várady Gabort, gr. Festetics Leot, stb. stb.

A színházi előadásokat illetőleg e héten lépett fel „Hunyadi László“-ban Szilgyi Erzsébet szerepében Doria de Cau Mari asszony — ki már 25 év előtt énekelt a ko-losvári színházban; hangjának csak romjai maradtak meg, de a szép iskola és izeltesítés játék most is élvezetet nyújt.

— Vasárnap a „Csikós“, e régi kedvelt népszimű, czímze-... Vasárnap a „Csikós“, e régi kedvelt népszimű, czímze-...

repében Tamási s. köredetességel játszott elég jól énekelt, Helyei Ilka szavatra méltó létező volt; Szeged Imre pedig igen jó táblabíró. — Kedden Donizetti régi, de örök szép dallamokkal gazdag „Lucia“-jában Hunyas Olga nagy bra-... repében Tamási s. köredetességel játszott elég jól énekelt, Helyei Ilka szavatra méltó létező volt; Szeged Imre pedig igen jó táblabíró. — Kedden Donizetti régi, de örök szép dallamokkal gazdag „Lucia“-jában Hunyas Olga nagy bra-...

Szerkesztői mondánivaló. Nyiregyháza. B. Zs. az indítványt, hogy „tanító nők kiképzésére tanszkek állítsanak“, helyeslély; de becánsát: hogy a czikket, mely sok meglelést s nem helyest is mond, nem közöljük.

— Kolozsvár. V. Gy. a költeményben van egy pár sikerült generképi vonás; de mint egész nem uti meg a mértéket. Tárgya sem épen izléssel van választva. Oly álla-... Kolozsvár. V. Gy. a költeményben van egy pár sikerült generképi vonás; de mint egész nem uti meg a mértéket. Tárgya sem épen izléssel van választva. Oly álla-...

— Ujhely. Sz. M. A levelet elküldtük Sz.-nak, a ki jelenleg nincs Pesten, de nemsokára visszatér. — Szives üdvözlételeket!

— Dezs. M. L. A küldeményt szívesen vettük, s nem soká fogunk késni közlésével.

— Pest. Pétery. Népudai elég csinosan csengnek-pengnek; de keltől érdemük vajmi kevés. Nehol nagyon is szembeöltöz remenisztünk.

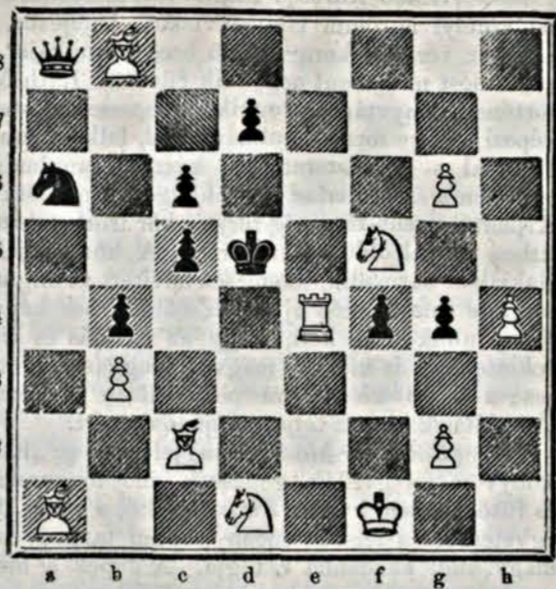
— Jend. A két eredeti dal nem sokat ér. A svéd nem rossz; ha valamivel csinosabb volna formáján, szívesen közölnék. Próbálkozzék meg vele még egyszer.

SAKKJÁTÉK.

516-ik sz. f. — Braune Róberttól (Gréczbán.)

(A Sphinx-féle feladvány-tornából.)

Sötét.

Világos.

Világos indul s a 4-dik lépésre mattot mond.

Az 511-ik számú feladvány megfejtése. (H. M.-tól. Közli Nuszbek Sándor, Sarkadon.)

Világos. Sötét.

1. Bc1-h1. Kc2-h1.

2. Kc2-f1. Kc2-h1.

3. Fd3-e4 matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Cádokvón: Kling Iván. — Jáskladér: Galambos István. — A pesti sakk-kör.

Nyilt tér.

— Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában megjelent és minden könyvtárusnál kapható: Országgyűlési Naptár 1870-re.

Az országgyűlésre vonatkozó s más érdekes közleményekkel. Szerkeszti Szemes Pál. (Az országgyűlési képeket mintegy 50 arczképpel — rajzolta Jankó.)

Tartalma a következő: Első rész: A magyar képviselőház 1869-ben. Az előzők, jegyzők, pártvezérek, kiválóbb képviselők stb. jellemzése a képviselőház pártjainak s egyes csoportozatainak ismertetése.) Számos képpel. — A képviselőház tagjainak czélszerűen összeállított névsora. — A képviselőház állandó bizottságai. — Az 1847/s-diki törvények szentesítése és az 1848-diki nemzetgyűlés megnyitása (két képpel). — Alkotmányos életünk újabb korszakai. I. Az 1848-ki átalakulás. II. Az alkotmányosság felgyigézetése. Az abszolút és átmeneti korszak. III. Az 1867/s-ki országgyűlés. Az alkotmány helyreállítása. IV. Az új törvények. — A közigazgatási törvény s annak végrehajtása. — A magyar honvédelem (József főleg és hat honvéd főtiszt arczképpel). — Az igazságszolgáltatás jelen állapota hazánkban. — A horvát-magyar kérgyezés. — Az 1869-ki országgyűlés első ülésszaka.

Második rész: Vegyes olvasmányok. (Számos képpel.)

Elbeszélések 1847/s-ből. A 11-dik zslálzóly kecskéje. — A betyár. — A gavalér-politikusok. — Egy alkotmányos fejedelem Afrikában. — Siam-i ikrek. — Chinai óriás. — Nürnbergi vas-szüz. — Velociped. — Amerikai gözember. — Egy csizmadia mint kövejlét. — Apróságok. Óriási bizalom. — Az öreg vitész. — Országgyűlési botrány. — Végül az országos vásárok jegyzéke.

A hat tömött ivre terjedő naptár ára 60 kr.

TARTALOM.

Than Mór (arckép). — Egy szép őszi napon. — Egy besorozott naplójából. — Hogy dolgoztak a régiék. — A különböző fessékek (képpel). — Singdopce (két képpel). — Különös életmódok a francziák fővárosában. — Adatok a kenderés történetéhez. — A méhtartás a szőlőkben. — Haraszt halála. — Egyveleg. — Tárház: Németországi levelek. — Párisi magyar egylet. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Közlekedés. — Mi újság? — Nemzeti színház — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Nyilt tér. — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós. (I. magyar-utca 21 sz.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

METH S.

legnagyobb vászon és fehérnemű gyári raktára

Bécsben, Rotheturmstrasse 29. sz.

bátorkodik a t. cz. közönséget azon igen előnyös alkalomra figyelemzetni, melynek felbecsárón

és biztosíték mellett hibátlan vászon és meglepő szép úri és női fehérneműt szeretheti. A pamutnak előnyös beszerzése és olcsó munkakerő következtében azon kelemes helyzetben van nevezett gyár jelenleg (míg a készlet tart), hogy e tekintetben jutányos árba nézve, rendkívül nyújthat, mi a következő árjegyzékből is látható: Vászon árjegyzék.

- 1 db. 30 rófus fehérített vászon, becárá 12-14 ftig., most csak 6-7 ft. a legfin.
1 » 30 » fehérített jó kézi-szövet vászon » 18-20 » » » 9-10 » »
1 » 30 » fehérített creas-vászon » 16-18 » » » 8-9 » »
1 » 30 » jeles szilárd vászon » 24-28 » » » 12-14 » »
1 » 30 » kitünő rumburgi vászon » 30-36 » » » 15-18 » »
1 » 38 » irlandi ezermavászon » 28-32 » » » 14-16 » »
1 » 40 » rumburgi ezermavászon » 30-36 » » » 15-18 » »
1 » 46 » tiszta fehér orosz lenvászon 34-38 » » » 17-19 » »
1 » 50 » finom irlandi szövés becárá 40-48 » » » 20-24 » »
1 » 50 » hollandi szövés legal-kalmasabb úri ingekre » 52-60 » » » 26-30 » »
1 » 50 » brabanti szövés legfimo-mabb, legjobb és leg-tartósabb a micsak lé-tezik » 60-80 » » » 30-40 » »

Rendkívüli nagy választéka a legnehezebb rumburgi szövéseknek 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50-60 fért darabja, melyek azonban készletei annyira becsülvannak.

1 db. 30 rófus ágycanavász mindenféle kiegészítéssel csizkóza és koczkóza, becárá 14-18 ft., most csak 7-9 ft. a legfinomabb.

1 » 30 rófus angol shirting (chifon) igen finom, s oly tartós mint a vászon, becárá 18-24 ft., most csak 9-12 ft.

1 szegéskülli lepedő, 2 róf széles, 3 róf hosszú, csak 3 ft. 50 kr.

1 szegéskülli lepedő 2, egy negy, 3 róf széles, 3 róf hosszú, most csak 3 ft. 50 kr. 4 ftig fejelegelbe.

1 damasztalt készlet 6 személyre (1 asztalterítő hozzáálló 6 asztalkendővel) most csak 5, 6, 7, 8-10 ftig a legfinomabb.

1 damasztalt készlet 12 személyre (1 asztalterítő, hozzáálló 12 asztalkendővel) most csak 10, 12, 14, 16-20 ftig a legfinomabb. 617 (5-6)

1 tucsat konyhatörő, most 2 ft. 50 kr. 3 ftig.

1 tucsat asztalkendő, vagy törülköző, különösen tartós, ára csak 4 ft. 50 kr., 5, 6, 7, 8 ft. a legfinomabb.

Zsebkendők árjegyzéke.

1 tucsat vászon-zsebkendő 1 ft. 20 krtól 2, 2.50 3, 3.50, 4, 5, 6 ftig a legfinomabb.

1 tucsat nagy rumburgi vászon-zsebkendő, 3, 4, 5, 6-7 ftig a legfinomabb.

1 tucsat legfinomabb fehér francia batizszöszkendők ajnos szerzésel 8, 10, 12-13 ft. 1 tucsat szines vászon-zsebkendő burnóthasználók számára, igen finom és tartós, becárá 8-12 ft., megterezhető 4-6 ftig a legfinomabb.

1 tucsat batizszöszkendők, fehér vagy szines szegélyvel csak 5, 6, 7, 8, 9, 10 ftig a legfinomabb.

Férfi s hölgy fehérneműk árjegyzéke.

1 női ing jó vászonból 1 ft. 50 krtól 2 ftig a legfinomabb.

1 női ing kitünő rumburgi vagy hollandi vászonból finom sziv- vagy keresztalakú himzéssel, most csak 2, 3, 3.50, 4, 5 ftig a legfinomabb.

1 női ing kitünő rumburgi vagy irlandi vászonból, legegánsabbban elkészítve, (az úgynevezett Erzsébet császár-ingek), most csak 5, 6, 7, 8 ft. a legfinomabb.

1 női éji felöltő (corsette) kitünő szép, most csak 5, 6, 7 ft. a legfinomabb.

1 Eugenia császárné éji corsette díszes kiállítással, most csak 4, 5, 6, 7, 8 ft. a legf. Női alszöszknék 100 különféle párisi minta szerint, úgy szintén a most általánosán kedvelt szegbe vágott szöszknék hímzve, varrott szegzéssel, most csak 3, 4, 5, 6, 7, 8 ft a legfinomabb.

Hölgy pongyolák a legfinomabb batizszöszből, valódi valoncienni csipkével és csodaszép hímzett betétekkel a legjobb és legegánsabb e nemben, 15, 18, 24, 30, 35 ft. a legfinomabb.

Női nadrág finom shirtingból, vagy vászonból apró szegésekkel, vagy hímzésekkel kitünő kiállítással, most csak 2, 2.50, 3 ftig a legfinomabb.

Uri ingek gallérall vagy anélkül, fodrozott mellle vagy simán kitünő finom chifonból, mely épen oly tartós mint a vászon, fehér és színezve, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5-6 ft. a legfinomabb.

Uri ingek, legjobb rumburgi vagy irlandi vászonból, gallérall, vagy a nélkül, simán, vagy fodrozott mellle a legjobb divat szerint erősen varrva, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5-6 ft. a legfinomabb.

Uri ingek legfinomabb batizszösz melllettel, legegánsabb, a mi csak létezik, most csak 6, 7, 8, 10-12 ft. a legfinomabb.

Uri gatyák igen jó és tartós vászonból, félig magyar szabással, most csak 2.50, 2 ft. a legfinomabb.

Uri gatyák, igen jó és tartós vászonból magyar szabással nagy üleppel, most csak 2 ft. 2 ft. 50 kr. a legfinomabb.

1 tucsat uri inggallér a legegánsabbban, és legújabb divat szerint, most csak 2 ft. 50 kr., 3, 4 ft. a legfinomabb.

1 tucsat uri közelő a legegánsabbban és divatosabban kiállítva, most csak 4 ft. 50 kr., 5, 6 ft. a legfinomabb.

Vevők. Kik 25 ftig vásárolnak, egy finom hímzett batizszösz-kendő; 50 ftig, egy csodaszép kávékészletet, t. i. kávé-abrosz hozzáálló 6 kávékendővel, 100 ftig vásárlók egy igen finom沉香-asztalterítőt kapnak ráadásul. Ingek vagy uri gallérok megrendelésénel a nyakbőség kitendő. Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehérneműkért, melyek nem jól állanak a testehez, vagy bármi oknál fogva nem tetszenek, az érték fizetett ár bértmentve visszaküldetik. — Kivánatra a készletben levő vásznakból minták bértmentve küldetnek. A leveleket kérjük czimezni: Meth S. Bécs, Rotheturmstrasse Nr. 29.

Mindenkinek különös figyelmébe ajánlatik a

Forty orvos-féle általános

SEB-TAPASZ,

mely rendkívüli gyógyereje, elválasztó, érlelő s fájdalomt csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztosab s egyszerűs mind gyökeres gyógyulást eszközöl különömmé

barcban. — Ily bajok a torokgyuladás, légesóhurut, börtökös-barnaság, hártványos (Croup, angina) mindennemű megsejtések, harapás, szúrás, vágás vagy égés által támadható s e b e k, megforrózások, darázs- vagy méhszúrások, konok-feketések, szutokok (contusio) — meglepő gyors fájdalomcsillapítással — rögzített ágagtatók, gumók, tályogok, pokolvar

(Carbunculus pustulalis magna), megkeményedések, gonyedések, vérelkések, minden mirigybetegségek, görvélves fekélyek, fagyádganat, ujjféreg, koriméreg, vadhus, tagzsivás, csontsú, kifczimizás és meggrándulások, helyi csú; továbbá a szülés folytatni lábfekadások, és sebek, fájós fekélyezett vagy már gonyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőráktól, — a különben elkerülhetlen életveszélyes sebészi műtétnek mellőzésével — egyedül ezen jeles septsap használata által menekült meg.

Végre a testbe teljesen bemélyedt bármennyi szálka, vagy darázs és méhfülnéki csupán ezen tapasztnak rövid ideje használata folytán annyira előtünik, hogy azután a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi műtét és fájdalom nélkül könnyen kiluzható, mire a seb gyógyulása nemsokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelsége leghitelesebb egyének számos s különös kívánatra bármikor felmutatható bizonyítványai által már régen a legfinomabban elismertettet — rendkívüli, s legkülömmömb esetekben megpróbált hatással és feltünő sikerűl eredményeivel fogva, melyek használata által meg elavult bajokban is elértetnek, jól megalapított és elterjedt híret kétségbevonhatlanul igazolja.

A csomagok ára 50 kr. és 1 ft. használati utasítással együtt.

Központi kúdeményező raktár: Pesten TÖRÖK JOZSEF gyógyszerész úrnál király-utca 7-ik szám alatt.

Továbbá kapható Pesten: Jézovits M. a „magyar királyhoz“ czimzett kir. udv. és Scholtz Janos a „szentháromasághoz“ nevezett városi gyógyszerházaiban, és Pfeifer J.-nál, az úri-utczában „két matrözhoz.“ Botka és társainál a nagymező-utca 45. sz. a. — Budán: Pichler Győző kir. udv. gyász. a Krisztinavárosban Wlaschek E. gyógyszer. és a császárfürdő dohánytüszőjében. — Bécsben: Plebsin F. Xav. gysz. urnál (Stoek im Eisenplatz) Nr. 1., dr. Girtler gysz., Freitag 7. sz., dr. Strasky Nándor raktára Kärntnerstrasse 34. sz. a. — Aradon: Szarka J.-nál. — B.-Ujfalun: Vass Jenő. — Békés-Csabán: Biener B. — Debreczenben: dr. Röthschek V. E. — Duna-Földváron: Nádhéza P. — Egerben: Plank Gy. és Schuttágy J. gyógyszerészek. — Eperjesen: Isöpy Gy. — Ersekujvárott: Conlechner J. — Gyöngyösön: Kocianovich J. — Győrött: Lehner F. — Hajósan: Az ottani m. k. postahivatalnál. — H.-M.-Vasarhelyen: Oblat L. — Hőgyészen: özv. Fischer Kr. gysz. — Jólsván: Maléter Alb. — Kaposvárt: Schröder S. — Kassa: Koretgő K. a. — Komáromban: Grötschel Zsigmond. — Léván: Boleman Ede. — Makón: Weil M. — Maros-Vásárhelyen: Bacher M. — Miskolczon: Dr. Cséthy Szabó J. — Mohácsi: Kretil G. — Nagy-Kanizsan: Wajdits J. — Nagyszombaton: Piantosky J. — Nagyváradon: Huzella M. — Pécsétt: Sipócz J. — Podolinában: Fáy József. — Pöszonyban: Brazdovics B. — Rimaszombatban: Hamaliár K. — Rozsnyón: Hirsch J. N. — Sopronban: Bock Gy. — Selmeczen: Vitkovics János. — Szabadkán: Bauhofer V. — Szathmáron: Jurácsko D. — Sz.-Fehérvárott: Braun J. — Sz.-Gyöngyön: Mersits J. — Szoboszlón: Beszedés J. — Szombathelyen: Pillich F. — Temesvárott: Pecher J. E. és Quirny A. gysz. — Tésztán: Héder L. — Ungvárott: Oko-lonsky J. — Vasvárt: Arady P. és Rossák R. — Versetzen: Guist M. — Veszprémben: Ferenczy K.-nál. — Zagrabbán: Miltbach Zsigmond. 643 (2-6)

Köszönyt: BRINDER K., gyártásvezető. Brassón: FABICK E. és GYÖRTYÁNFY J. és FIÁNAL. Hátzezen: MATEFI B. gyógyszerésznél. Czernowitzban: SCHIRCH J.-nál.

Főraktár Moldvaországba nézve: Jassiban: JASSINSKI A. gyógyszer. Brailaban: Olahországban: Dr. C. C. HEPITES gyógyszerésznél.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárát elvállalni hajlandók lennének, felszólítanak, miszerint e részben ajánlatikat ezen gyógyszer készítő-jéhez FORTY LÁSZLOHOZ czimezve: Budára beküldeni sziveskedjenek, kik megrendeléseket is pontosan teljesít.

Ídeiki bérmentes levelek általi megrendelések az árak kétségkívél beküldése, vagy postai utánvét mellett tüstént és legpontosabban telestíttetnek.

KANYA JÓZSEF

Pest, Józseffér 10-ik szám alatt,

ajánlja ujjonnan berendezett

női divat- és vászónaruk kereskedését.

Különösen a vászónarukra hívom fel a hölgy-világ figyelmét; mert azok gazdag változatosságban és oly kitünő valódiságban vannak kereskedésben készletben, hogy a legjobb minőségűektől kezdve a közhasználatra való vásznakig, a lehető legjutányosabban szobott árukon szolgálhatok. 606 (4-8)

HETI-NAPTÁR. Table with columns for day of the week, month (October), and religious feast days (Katholikus és protestans naptár, Görög-orosz naptár, Izraeliták naptára). It lists various saints and feast days like Vasar, Hétfő, Kedd, Szerda, Csütörtök, Pént., Szom. and their corresponding dates in October.

Titkos betegségek

még makacs és üdült bajokat is egy kór-dobban, mint magán gyakorlat foly-tán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mól szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy élet-módjában gátoltak, gyökereesen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Medetz-ház-ban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, dé-lután 1-4 óráig.

Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek.

579 (12-12)

Kohn Philippe

dicsőrelesen ismert óra-gyáros

Dorothy-utca 2. sz.

ajánlja legkínáltabb, jó és olcsó órákkal gaz-dagon ellátott raktárát 3 évi irásbeli jóvá-lás mellett.

- Ezüst henger órák 4 rubinra 10-11
 » arany foglalv. rugóra 12-13
 » kettős fődéllel 15-16
 » kristálveggel 15, 16-17
 » horgonyórák 15 rubinra 15, 16-17
 » 15 » kettős fődéllel 19
 » 20-22
 » angol horgonyórák kristálveggel 19,
 » 20-22-24
 » ugyanazok kettős fődéllel 22-26
 » val. remontoir kengyelndi felh. 28-32
 » ugyanaz kettős fődéllel 35, 38, 40-45
 Arany órák 3. sz. horg. 15 rub. 36, 40, 45-50
 » ugyanaz kettős fődéllel 55, 58, 60-80
 » valódi remontoir kengyelndi felhuz. 70, 80, 90-100
 » valódi remontoir kettős fődél-lel 100, 110, 120, 130-200
 Arany hőlgyórák (8. sz.)
 » henger 4-8 rubinra 25, 28-32
 » 8 rub. kett. fődél. 38, 42-45
 » horgonyórák 15 rub. kettős fődéllel 50, 55-60
 » val. remontoir kett. fődéllel 70, 80-100
 » 8 órák zom. gyém. 60, 70, 80-100
 Inga-órák hetenkint felh. 16, 20, 22-24
 » órák és félórái utással 30-32
 » óra és negyedóránkénti utással 48
 Havi regulátorok 30-32
 Ebresztő óra 6
 Ezüstláncok 4 ft 50 kr., 5, 6, 6 ft. 50 kr.,
 7 ftig; legfinomabb francia alakuak 8 ft.
 8 ft. 50 kr., 9, 10 ftig; hosszú nyakláncok
 7 ft., 8 ft. 50 kr., 9, 10, 15 ftig.
 Vidéki megrendések a pénzösszeg elő-les beküldése vagy utánvét mellett, gyorsan és pontosan teljesítenek.
 Egy inga-óra pakolásáért 1 ft. 50 kr.
 Órák cseréiben is elfogadjanak.
 Nem tetsző aru kieserlítettik.
 Javítások legpontosabban és jutányos árért teljesítenek. 598 (8-12)

Börbajok

valamint

titkos betegségek

és súlyos utóbalaj ellen, sok évi tapasztalás a világhírű Ricord (egykori párisi tanárnak) módszere után, siker biztosítása mellett, rendel:

Sugar F. orvostudor stb.

Lakása Pesten,
 väezi-utca 15-ik szám alatt,
 a korona kávéház mellett.

Elfogad naponként 11 órá-tól 1-ig. 602 (12-12)
 Megkereshető levél által is.

Ajánlandó emlékeztetés!

A valódiság biztositása mellett.

Dr. Béringuier cs. kir. szab. növénygyógyolaja menten minden ártalmas keverék-től, a legalkalmasabb növény-alkatrészekből és olajos anyagokból összeállítva, séntartalommal gazdagon ellátva, melynek rendkívüli hatását az újabb kísérletek oly tagadhatlanul bebizonyítják, a hasonló készítmények le jobbjai közé sorozható, és bizonyára minden előkellő piperének különös díszre fog valóni.

Balzasom Olajbogyó-szappan eredeti csomagokban 35 kr. o. ért.

Dr. Suin de Boutemard FOG-PASTAJA 1/4 és 1/2 csomagokban 70 és 35 kr. o. é.

Dr. Béringuier növényi hajfestőszere teljesen tokban kefélvel és oszével 5 ft.

Növényi RUD-HAJKENŐ 1/4 és 1/2 csomagokban 50 kr. o. é.

Dr. BÉRINGUIER L. KORONASZESZE (a köhli víz quinosentáján) Eredeti üvegekben 1 ft. 25 kr. és 3 75 kr. oszt. kr.

Dr. Koch NÖVÉNY-CZUKORKÁI 1/4 és 1/2 dobozokban 70 és 35 kr. o. ért.

Dr. Hartung CHINA-HEJ-OLAJA bepecsételt és az üvegbe nyomott helyeggel. Egy üveg ára 85 kr. o. é.

NÖVÉNY-HAJKENŐCS bepecsételt és a tégelybe nyomott helyeggel. Egy tégely ára 85 kr. o. é.

Dr. BORCHARDT NÖVÉNY-SZAPPANA bepecsételt csomagban 42 kr. o. é.

A fentebbi összes jeles tulajdonságok miatt jelesnek bizonyult czikkek az eredeti arakon mindig készletben van.

PESTEN: Török József Jezovitz M. Scholz J. Kiss K. Sztupa G. gyszár, a „sz. lélekhez“ gyszár, a „Magyar városi gyógyszerár; gyógyszerár gyszár; a „kigyóhoz“; király-utca 7. sz.; királyhoz“; natéren.

BUDÁN: Udvari gyógy- Ráth P. szertár; gyszerész, Tabán.

Ó-BUDÁN: Bakats A. Prochaszka J. gyszertár; kereskedése, és hozzá kapcsolt részekben:

A. Kubin: Tyroler és Schlie-singer.
Almas: Koby Beck.
Altsóli: Lange Antal.
Arad: Tedeschi J. Ad. Schaffer gysz. és Elisi Armin.
Baja: Klenancz és Babocs.
Bartfa: Waniek és társa.
B-Gyarmat: Moldoványi S. Beszterce: Kelp Fr., Dietrich és Flaischer.
Bonyhád: Straicher B.
Brezonbanya: Gölner és fia.
Bőszörmény: Lányi M.
Bazin: Nagl L.
Brassó: Stenner F. és Jeko-lus F. gysz.
Csakortnya: Káráz A.
Csongrad: Roth Róbert.
Csakvar: Lukács Gyula gysz.
Debreczen: Czanak József, Rothschnack Em. gysz., Ge-rébi és Hannig.
Delta: Braumüller J. gyógy-szerész.
Déva: Bosnyák A.
D-Földvár: Nálhera P.
Décs: Krémer S.
Erzsébetváros: Schmidt A.
Ersekújvár: Látzko F. és fia.
Eperjes: Pap J. S.
Eszek: Horning J. gysz.
Eszter: Piller J.
Esztergom: Rudolf M. F.
Facsat: Hirschl D.
Gyöngyös: Kocziánovich J.
Georgenberg: Hensch Ed.
Gölnicz: Fischer C. E.
Győr: Szailer Gyula.
Gy. Szt.-Miklós: Fröhlich E.
Gyula: Oerley Istv. gysz. és Winkler F. E.
Hatzfeld: Schnur J. F.
Högyész: Rausz W. és fia.
H. M.-Vasárhely: Braun J.
Heves: Blau J.
Igló: Tirscher G. gysz.
Ipolyság: Winter János.
Jolsva: Porubszky S.
Kassa: Eschwig E. és fia, Quirs-feld K. és Münster Gyula.
Késmark: Generich A. gysz. és Faikiss J. gysz.
Késkemet: Mihóffer János g. gysz.
Keszthely: Singer Mór.
Komarom: Belloni A.
Kalocsa: Behr L. B.
Kisújszállás: Nagy S.
Kolozsvár: Wolf J. gysz. és Engel J. gysz.
Körmöcz: Ritter J.
Kun-Szt.-Miklós: Csappó G.
Károlyfehérvár: Matherny E.
Közeg: Bründl J. gysz.
Kezdivasarhely: Fejér L.
Lippa: Csordán A.
Liptó-Szt.-Miklós: Krivosz J.
Losonecz: Bódy J. E. és Ge-duly A. gysz.
Lőcs: Kubatschka G.
Lubló: Glatz J.
Lugos: Schiesler A. fia.
Léva: Boleman E. g. gysz.
Makó: Ocsosvay S.
Magyar-Óvár: Czéh S.
Marczali: Izstl Nándor.
Marosvásárhely: Fogarassy J.
Miskolcz: Medveczky F. gysz.
Spallér Ferencz és Pasteiner Ferencz.
Munkács: Haupt J. L. és Ho-rowsitz S.
Malackza: Röhrich J. gysz.
Nagy-Banya: Haracsek J.
Nagy-Abony: Lukács A. gysz.
Nagy-Károly: Schöberl C.
Nagy-Mihály: Brenning F. és Szmitak Gyula.
Nyírbátor: Legányi E.
Nagy-Varad: Huzella M. és Janky A.
Nagy-Kanizsa: Rosenfeld A.
Nagykikinda: Manojlovitz P.
Nagy-Szeben: Zóhrer J. P. és Lurz J.
Nyíregyháza: B. Reich és Pav-lovitz Imre.
Nagy-Becskerek: P. Arseno-vits.
Nagy-Bőcze: Nandrassy M.
Nagyszombat: Heuffel C. F.
Nyitra: dr. Láng E. gysz.
Nándvár: Lippe S.
Nagy-Kálló: Mandl S.
Nagy-Enyed: Horváth F.
Óravicza: Schnabel Gy.
Ó-rosova: Böhme K. könyvk.
Paks: Florián J.
Pancsova: Huber J.
Pápa: Bermüller J.
Pécs: Zach K. és Zsolnay W. E.
Pozsony: Weinstabl C. és Hein-rici F. gysz.
Putnok: Fekete F. gysz.
Pozsega: Kusevic Sp.
Reps: Szentpéteri János.
Rimaszombat: Krátschmar K.
Rózsahely: Juroczky gysz.
Rom-Lugos: Popovits J.
Sassin: Múke A. gysz.
Szegesvár: Mitzelbacher és fia.
Selmecz: Dimák J. C.
Szombathely: Tempel F. gysz., Pillich F.
Szekesfehervár: Deutsch R., Légnán A. és Braun J. gysz.
Szamosújvár: Plescsintz G. és fia gysz.
Sz. Egeres: Iszó F.
Szarvas: Réthy V.
Szathmar: Weiss J.
Szabadka: Farkas J. és Si-mony J.
Szegszárd: Brassay M. gysz.
Szeged: Kovács M. gysz., Ko-vács Alb. gysz., Fischer és Schopper. 319 (15-20)
Sz. Údvahely: Kauntz J. A.
Szereda: Gószy A.
Sz. Keresztur: Binder M.
Szasz-Régen: Kinn Ján. G. és Wachner T.
Siklós: Holnik F. gy.
Sziliget: Tyrnauer G.
Sz. Somlyó: Ruszka Ign.
Szoboszló: Tury J.
Sopron: Ede T. F. gysz. Pach-hofer L. és Mezey A. gysz.
Szolnok: Braun J. és Ho-ránszky Istv. gysz.
S. Szt.-György: Sigmund és Bogdán.
Sz. Váralja: Weiss Mátyás.
Tasnád: Szongott J.
Temesvár: Quiriny A. gysz.
Pecher J. E. gysz., Jahner K. gysz. és Kutta M.
Thorda: Rigó J. Friedr.
Trencsén: Kulka Izid.
Topolya: Sárkány L. gysz.
Uj-Verbász: Singer H.
Ungvár: Liszky J.
Uj-Becse: Weliaha jun.
Ujvidék: Schreiber Ferd.
Versecz: Fuchs J.
Vágújhely: Baierdorf L.
Vécsze: Bécs J. K. gysz.
Varasd: Tauschek S. A. és Hälter A. gysz.
Veszprém: Guthard fia.
Vác: Michalik és Meissner.
Vukovar: Stanis T. Kraico-vics A. gysz.
Zenta: Waits tastv.
Zombor: Popits J. és Falcione Gyula.
Zágráb: Cobjeck J. J. gysz. és Hegedűs Gyula.
Zimony: Joannovics A. D.

Sáros-pataki kovamalomkö-gyári egyesület

czime alatt:

Már Lácay Szabó Károly ur kezelése alatt évről-évre annyira fokozódott kelendőse ezen francia modorban készített malomköveknek, hogy azok, a kik malomkö-szükségletüket ezen gyárból fedezték, újabb megrendeleknél mindig ugyan-azon minőségű köveket kívántak, a melyeket már előbb nyertek, mely körülmény azok kitűnő voltáról és hasznavehetőségéről a legkétségtelenebb bizonyítványt nyújtja. A részvény-társaság, mely Lácay Szabó Károly urat a gyár további vezetésével is megbizta, — különösen oda fog törekedni, hogy a legkelendőbb átmérőjű kövekből mindig néhány pár a gyárban készletben legyen, hogy a beérkezendő megrendelések azonnal teljesíthessenek.

A kövek kétféle minőségűek, minélfogva két osztályra osztatnak.

Az I-ső osztályú sáros-pataki kövek keményebb fajuk lévén, nagy előnnyel használtatnak gőz- és malmokban fehérítésre; már első fellépésüknél a francia kova-malomkövekkel versenyre keltek és ezek roppant árat tetemesen leszállították, és a mellett, hogy a francia kövekkel egy sorba helyezhetők, sőt ezeket némely tekintetben, különösen tartósságra nézve, felülmúlják, ezeknél tetemesen olcsóbbak is.

A II-ik osztályú sáros-pataki kövek különösen a száraz és sima vagy parasztos őrlésre való, és mindennemű gőz- és malmoknál. vizi, szél és szárazmalmoknál alkalmasak. Ezen különös szépségű rejtos kovafaj egyedül csak a sáros-pataki határban jön elő és az abból készült malomkövek mindennemű gabonafajok őrlésére kitűnők és győzösek. — Főelőnyük pedig, a mi a legnagyobb ritkaság az, hogy roz őrlésre párjuk nincsen: — végre a szesz és pálinka gyárakban a kukorica őrlésre igen kerestettek.

A legkelendőbb malomkövek ára helyben Sáros-Patakon, páranként osztrák értékben.

I-ső osztályúakból:

Átméret:	36"	38"	40"	42"	44"	46"	48"
Ár:	160 ft.	170 ft.	180 ft.	190 ft.	200 ft.	210 ft.	220 ft.

II-ik osztályúakból:

Átméret:	36"	38"	40"	42"	44"	46"	48"
Ár:	120 ft.	130 ft.	140 ft.	150 ft.	160 ft.	170 ft.	180 ft.

A felső könek rendes magassága 12", az aljkőé 10", ezenfelül minden hüvelyk 2 ft. 70 krral számítatik; alacsonyabbág tekintetbe nem vétetik. A megrendelések minden pár köre 50 forint előpénz beküldése mellett, még pedig néhány héttel előbb, mintsem a kövek szükségeltetnek, történnek, egyttal pontosan meghatározandó a kö nagysága, a lyuk bősége, valamint az irány, vajjon jobbra vagy balra léssen forgásuk, végre miféle malomra és őrlés nemére szükségeltetik és melyik osztálybeli legyen a kö.

A megrendelések vagy Pesten Gubitz és Roth uraknál, Széchenyi-utca 3-dik szám alatt, vagy Sáros-Patakon „A sáros-pataki kova-malomkö-gyári egyesület“ czime alatt levél útján történhetnek. — A kövek csak készpénz fizetés vagy utánvét mellett küldetnek el a kikötött időben. — Pest, 1869. márczius havában.

478 (12-18)

TÜRSCH F.

Pest, väezi-utca 19. sz.

FÜGGÖNYÖK

és

butor véd-kendők.

Angol csipke-függöny, két szárnys, egy ablakra 4.50, 5.75, 8, 10, 12, 14 forint és fölebb.

Angol csipke butor-védken-dők, darabja 30, 40, 50, 60, 80 kr. és fölebb. 636 (1-6)

Hatodik kiadás

(magyar nyelven harmadik).

A nemi élet titkai s veszélyei.

Értekezések a nemi és nemi be-tegésekről, az utóbbiak óv- és gyógy-módjairól. 616 (4-12)

Függelékkel a bujarió ragályzáról és Dr. Rodet, lyoni orvos

ragályelleni legbiztosb óv-szeréről,

a férfi és női ivarszerök bonctani ábrával.

Ára: 1 uforint.

Postán megküldve 10 krral több utánvétellel 40 krral több.

Megrendelhető szerzőtől következő czim alatt:

Dr. Eiber V. P.

Pesten, József-utca 66-ik számú sajtó házában.

LIEBIG-féle HUSKIVONAT

FRAY-BENTOS-ból (Del-Amerika)

LIEBIG-féle HUSKIVONAT-TÁRSULAT LONDONBAN.

Nagy megtakarítás a háztartásra nézve.

Azonnali előállítás erőteljes húslevesnek, mely 1/2 részszel olcsóbbba kerül mint a friss marhahusból készített. — Készítése s megjavítása mindennemű levelek, mártalék s főzelékeknek stb.

Értekező szer gyengék s betegek számára.

Aranyérem, Páris 1867. — Aranyérem, Havre 1868.

Csalódások kiküldése tekintetéből arra vagyunk bátrak a t. cz. fogyasztó közön-séget figyelmeztetni: hogy minden tégely valódisága, báró LIEBIG J. tanár s dr. PETTENKOFER M. aláírásával ellátott bizonyítvánnyal van igazolva.

Részletes árak az egész osztrák-magyar birodalom számára.

1 angol font tart. tégely	1/4 angol font	1/2 angol font	1/3 angol font
5 ft. 80 kr.,	3 ft.,	1 ft. 70 kr.,	92 kr.

Kapható: a legtöbb kereskedések s gyógyszerárakban.

Nagybani raktár: ismételtadók számára a mennyiséghez képest rabattal a társulat levelezőtagjainál:

THALLMAYER A. és társ. Pesten. 556 (4-16)
VOIGT JOZSEF és társ., s KLOGER és fiánál Bécsben.

TÜRSCH F.

Pest, väezi-utca 19. sz.

Keresztelő készletek.

Keresztelő készletek minden szin-ben, következőkben, u. m.: vánkös, zubnyka és főkötőcske, 12, 15, 20, 25, 30, 40 forint és fölebb; paplammal együtt 20, 25, 30, 40, 50, 60 forint és fölebb.

Moll vagy tüll zubnyka és főkötőcské, szalaggal izletesen díszítve együtt 3, 4, 5 forintig.

Zubnykák és főkötőcské együtt; kötve, horgolva vagy hálózva 1.50, 2, 2.75, 3 forint 50 krig; szalaggal dí-zítve 2, 2.50, 3, 4 forint.

635 (1-6)

A dr. Pattison-féle köszvény-vatta

mint legjobbnak bizonyult gyógyszer köszvény s csuszos bántalmaknak minden nemei u. m.:

arcz-, mell-, torok- s fogfájdalmak, fej-kéz- s térdköszvény; továbbá fagszaga-tas, derék- s agyekfájdalmak stb. ellen kapható: egész csomagokban 70 kr., féleso-magokban 40 kr., Pesten, a „szent lélek-hez“ czimzett gyógyszerárban, király-utca 7-ik szám alatt; Aradon: Bruckmayer szerb-utca 1-ső szám; Pozsonyban: Heinrich F. gysz.; Temesvárt: Pecher J. E. gysz.; Ma-kón: Weil Márk; Budán: Pichler Viktor udv. gysz.; Zomborban: Heindlhofer Rob.; Eperjesen: Schmidt Károly gyógyszer-szer-uraknál. 641 (1-4)

HECKENAST GUSZTÁV

könyvkiadó-hivatalában Pesten, (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kaphatók:

az 1870. évre szóló általánosan kedvelt dús tartalmu

NAPTÁRAK

ugymint:

Lidércz-naptár.

Rémtörténetek, kalandok, bünesetek, lélekjelenések stb. gyűjteménye. Sok képpel. Ára 60 kr.

NEVESSÜNK!

Uj humorisztikus naptár.

Ára 40 kr.

István bácsi naptára.

Szerkeszti Majer István. — Ára 50 kr.

Protestáns képes-naptár.

Szerkesztette Ballagi Mór, tanár. Ára 50 kr.

Falusi gazda naptára.

Szerkeszti Dr. Farkas Mihály, földbirtokos. — Ára 80 kr.

Borászati naptár.

Szerkeszti Gyürky Antal. — Ára 80 kr.

Honvéd-naptár.

A magyar nép számára. Szerkeszti Áldor Imre. — Ára 60 kr.

Első magyar

katonai naptár.

Magában foglalja a honvéd-törzstisztek arcképesarnokát és az új honvédtisztkar névsorát. Szerkeszti Bethlen Olivér, a „Honvéd” lap szerkesztője. Ára 60 kr.

Népzaszló-naptár.

A magyar nép számára. — Szerkeszti Áldor Imre. — Ára 40 kr.

Balpárti népnaptár.

Balpárti polgártársai számára. — Szerkeszti Vasgyúró Tamás. — Ára 50 krajczár.

A magyar gazda

tárcza-naptára.

Szerkeszti Kégly Sándor. — Kemény vászonkötésben 1 ft.

Jó barát.

Nagy képes naptár.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, terjedelmes és pontos tiszt névtárral, számos képpel. Szerkeszti Réthi Lajos. — Ára 1 forint.

Országgyűlési naptár.

Az országgyűlésre vonatkozó s más érdekes közleményekkel. Szerkeszti Szemes Pál. — Ára 60 kr.

Magyar családi naptár.

Ára 60 kr.

Neuer illustrirter

Wolfs-Kalender

für Ungarn und Siebenbürgen.

Ára 50 kr.

Határidő-naptár,

hivatalnokok, ügyvédek, jogyzók, orvosok, gazdatisztek számára. Kötve 1 forint 20 krajczár.

Magy. nők házi naptára.

Szerkeszti Benyiczky Irma. — Ára 60 kr.

Kisgazdák naptára.

A magyar nép számára. — Megírta egy kisgazda. — Ára 30 kr.

Pest, október 24-én 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk: Egy négyszer hasábotott petit sor vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számítottatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket előfogad Bécsben: Oppelk Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden igtatás után 30 krajczár.

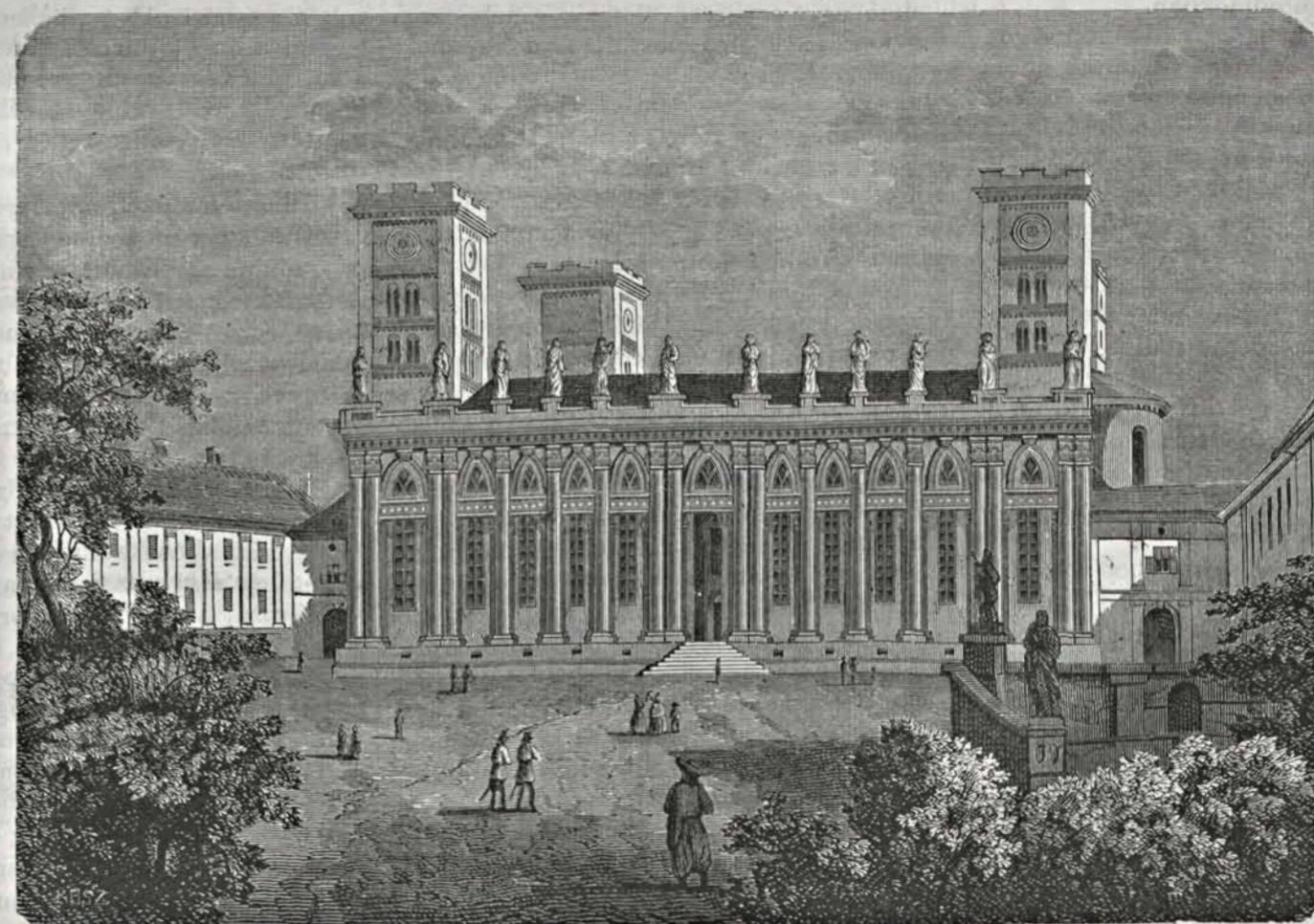
A pécsi székesegyház.

Mohácson át vettem utamat Pécs felé. Pesttől Mohácsig a Dunán jöttem gőzössel, innen aztán vasut röpitett be Pécsre. A Dunamente ép oly szép és regényes volt, mint Baranyának az a része, melyet Mohácstól Pécsig érintettem. Ipar és szorgalom talált itt most hazát, mintha nem is ez a föld volna az, mely hajdanában annyi vértől ázott, s mely oly borzadalmas meséket örökölt meg Magyarország krónikáiban.

A mint Pécs városához közeledik az utas, imposáns látványban gyönyörködhetik.

Terjedelmes völgyben fekszik a város, egyrésze felkapaszkodik a hegyoldalra, mely a völgy körzetének lánczolatához tartozik. A tért körítő hegyek nem kicsinyek, de nem is magasak; hegy és domb a szemet gyönyörködtető öszhangban váltakozik; s a hegyek és dombokon: boráról híres szőlő, erdő, vetés és buja legelő.

A város az egyik hegy-lánczolat hosszában vonul el. — Egy része a hegyoldal-

[A pécsi székesegyház keleti oldala.

a félhold fölött, a keresztység művei visszaadattak eredeti rendeltetésüknek; sőt meszet és minaret — illő kifüstöltetés után — jezsuiták tanyája lön.

Ez alkalommal Pécsnek csak két, kiváló fontosságú emléket akarom röviden megismertetni: a katakombát s a székesegyházat.

A katakomba, mely 1770-ben fedeztetett fel a székesegyház mellett, elismert archeologusok véleménye szerint, a maga nemében egyedüli egész Közép-Európában. E földalatti kápolnának előcsarnoka is van, egészen sötét, miután sem ablakkal, sem szellelővel nem bírt. Keletkezését az ősrégi keresztény korbá, hazánk viszonyaihoz képest, az V., VI-ik századba kell tennünk. Mindenesetre nevezetes emlék; tanuja annak is, hogy a keresztység hazánk földén, az itt lakott népeknél már a magyarok honfoglalása előtt el vala terjedve.

E katakomba boltozatát festmények ékesítették, melyeknek nyomait és töredékeit ma is láthatni még, s tanulmányozhatni azokon az ősrégi keresztység felfogását, s vallásos eszmék alakítását. A kápolna alatt temetkező volt; 13 római keresztény sirt találtak itt.

Esős nedvesség — fedeztetése után is nagyon megrongálták e katakombát.

— A pécsi káptalan tehát elhatározá e kápolna befedtetését, hogy mint az ő keresztységnek keleti Európában egyedül fennmaradt emléke, megóvassék az enyészettől. Gerster K. pesti akadémiai építész utasításai szerint 1864-ben a katakomba körül kiásatván a föld, több hónapon át szárazították;